EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 7.6.2018.
COM(2018) 441 final

2018/0231 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Programa za jedinstveno tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, te europsku statistiku i o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014, (EU) br. 258/2014, (EU) br. 652/2014 i (EU) 2017/826

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2018) 294 final} - {SWD(2018) 320 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi

Europska komisija predložila je 2. svibnja 2018. višegodišnji financijski okvir Unije za razdoblje 2021.–2027. (VFO)[1]. Komisija je, među ostalim, predložila novi Program jedinstvenog tržišta. Taj će Program pomoći u ostvarivanju ciljeva iz Komunikacije o politici priloženoj uz prijedlog VFO-a[2]. To će postići jačanjem upravljanja unutarnjeg tržišta, podupiranjem konkurentnosti industrije, osobito mikro, malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi), promicanjem zdravlja ljudi, životinja i bilja i dobrobiti životinja te uspostavljanjem okvira za financiranje europske statistike. U prijedlogu[3] se predviđa dodjela proračunskih sredstava u iznosu od 4 089 milijuna EUR. Uz to će 2 000 milijuna EUR dodijeljenih u okviru fonda InvestEU, osobito njegova programskog dijela za mala i srednja poduzeća, značajno pridonijeti ciljevima ove Uredbe.

Unutarnje tržište jedan je od temelja EU-a. Od njegova začetka ono je važan doprinos rastu, konkurentnosti i zapošljavanju. Unutarnje tržište pomaže stvaranju radnih mjesta, a potrošačima pruža veći izbor po povoljnijoj cijeni. Ono je i dalje pokretač stvaranja jačeg, uravnoteženijeg i pravednijeg gospodarstva. Jedno je od glavnih postignuća EU-a i njegova najveća snaga u sve globaliziranijem svijetu. Međutim, unutarnje tržište mora se stalno prilagođavati promjenama brzo promjenjiva okruženja, obilježenoga digitalnom revolucijom i globalizacijom. To je važan problem za donošenje propisa i osiguravanje njihove provedbe.

Znatan dio zakonodavstva Unije temelj je funkcioniranja unutarnjeg tržišta. To se posebno odnosi na konkurentnost, normizaciju, zaštitu potrošača, nadzor tržišta i reguliranje prehrambenog lanca. Utječe i na propise u pogledu poslovanja, trgovine, financijskih usluga i institucija te promicanju poštenog tržišnog natjecanja, što pomaže u stvaranju ravnopravnih tržišnih uvjeta, ključnih za funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Međutim, još uvijek postoje prepreke pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta, a nastaju i nove prepreke. Utvrđivanje pravila samo je prvi korak, jednako je važno pobrinuti se da funkcioniraju.

Zbog toga je nužno pružiti pojedincima i poduzećima dovoljno informacija o njihovim pravima, javnim tijelima znanje o načinu kako se pravila primjenjuju i sudovima dovoljno stručnosti kako bi osiguravali njihovu provedbu. To znači da je potrebno organizirati i uspostaviti sredstva za informiranje, programe osposobljavanja i mehanizme za hitne situacije. Također je potrebno pojačati suradnju nadležnih tijela država članica te suradnju tih tijela, Komisije i decentraliziranih agencija Unije. Uz to, djelotvorno osiguravanje provedbe i modernizacija pravnog okvira Unije i njegova brza prilagodba neprestano promjenjivom okruženju zahtijevaju ažurne analize, studije ili evaluacije na temelju visokokvalitetnih, usporedivih i pouzdanih podataka.

U predloženom se Programu okupljaju aktivnosti financirane u okviru pet prethodnih programa u područjima konkurentnosti poduzeća, zaštite potrošača, potrošača i krajnjih korisnika financijskih usluga., donošenja politika u području financijskih usluga i u pogledu

[1] COM(2018) 322 final.
[2] COM(2018) 321, str. 7.-9.
[3] COM(2018) 321, str. 29.

prehrambenog lanca, ili prethodno financirane iz nekoliko proračunskih linija[4] Komisije, koje se sve odnose na unutarnje tržište i konkurentnost malih i srednjih poduzeća. Predloženi Program uključuje i nove inicijative[5], čiji je cilj poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Sve te aktivnosti dijele zajedničke ciljeve regulacije, provedbe, olakšavanja, osiguravanja provedbe i zaštite različitih aktivnosti i aktera na unutarnjem tržištu, te očuvanja unutarnjeg tržišta koje neprekidno funkcionira. Sve su te aktivnosti stoga, svaka na svoj način, od ključne važnosti za dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta pa im je nužno i dalje pružati financijsku pomoć. U prijedlogu Programa predviđen je kontinuitet različitih prethodnih djeloanja uz racionalizaciju i iskorištavanje sinergija postojećih i novih aktivnosti.

Dodatno pojednostavnjenje postiže se tako što će se svi financijski instrumenti na razini Unije kojima se upravlja centralno udružiti u fond InvestEU[6], uključujući dužničke i vlasničke financijske instrumente u korist MSP-ova. Stoga će se jamstva za zajmove za MSP-ove prethodno pružena u okviru programa COSME[7] provoditi u okviru „dijela za MSP-ove" InvestEU-a[8]. Kad je riječ o primateljima dužničkih i vlasničkih financijskih instrumenata u okviru programa COSME, potvrdit će se kontinuitet financijske pomoći i neometan prelazak na InvestEU.

U skladu s tim, cilj je Programa poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Njime se osigurava fleksibilniji i prilagodljiviji financijski okvir radi zaštite dobrog funkcioniranja unutarnjeg tržišta na troškovno najučinkovitiji način. S obzirom na proračunska ograničenja Unija treba raditi na sinergijama i izbjegavanju udvostručavanja i rascjepkanosti u podupiranju unutarnjeg tržišta. Uz to se treba pobrinuti da njezino djelovanje bude vidljivije i koherentnije pojedincima, potrošačima, poduzećima i nadležnim tijelima, koji mogu biti zbunjeni zbog brojnih različitih alata i programa potpore. Programom će se stoga osigurati proračunska sredstva za potporu uspostavi povezanijeg i pravednijeg unutarnjeg tržišta putem racionaliziranog i fleksibilnog okvira financiranja.

Budući da je niz inicijativa Programa novo i da na uvjete u području tržišnog natjecanja osobito utječu dinamična kretanja na unutarnjem tržištu, čije je razmjere i brzinu teško procijeniti, predviđa se da će biti potrebna fleksibilnost kako bi se reagiralo na promjenjive potrebe u okviru ovog dijela Programa.

Programom se uz to uspostavlja financijski okvir za pružanje visokokvalitetne, usporedive i pouzdane europske statistike kako bi se poduprlo osmišljavanje, praćenje i evaluacija svih politika Unije. Time se zamjenjuje prethodni Europski statistički program[9]. Iako je nedvojbeno da europska statistika pridonosi ispunjavanju ciljeva politika koje se odnose na unutarnje tržište, treba istaknuti da je njezin opseg puno širi od unutarnjeg tržišta jer ona služi svim politikama Unije.

---

4 Provedba i razvoj unutarnjeg tržišta financijskih usluga, pravo trgovačkih društava, sredstva za upravljanje unutarnjim tržištem, potpora aktivnostima normizacije, funkcioniranje i razvoj unutarnjeg tržišta robe i usluga, razvoj carinske i porezne politike.

5 Ambiciozna i inovativna politika tržišnog natjecanja za snažniju Uniju u digitalnom dobu, zajednička klasterska inicijativa.

6 COM(2018) 439 final.

7 Uredba (EU) br. 1287/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Programa za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća (COSME) (2014. – 2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1639/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 33.).

8 COM(2018) 321 final „Moderan proračun Unije koja štiti, osnažuje i brani: višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.", str. 18.–19.

9 Uredba (EU) br. 99/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o europskome statističkom programu od 2013. do 2017. (SL L 39, 9.2.2013., str. 12.).

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike**

Programom se pridonosi uspostavi povezanijeg i pravednijeg unutarnjeg tržišta uz potporu provedbi strategije jedinstvenog tržišta[10], strategije jedinstvenog digitalnog tržišta[11], akcijskog plana o izgradnji unije tržišta kapitala[12] i paketa Nove pogodnosti za potrošače[13]. Snažno jedinstveno tržište također se smatra preduvjetom za jaču Uniju, kako je predsjednik Komisije iznio u svom govoru o stanju Unije 2017.[14].

Jačanje upravljanja unutarnjim tržištem također odgovara na brojnim zaključcima Vijeća i Rezoluciji Europskog parlamenta o jedinstvenom tržištu. Najvažniji od tih dokumenata su Zaključci Vijeća za konkurentnost od 29. veljače 2016. o politici jedinstvenog tržišta o strategiji jedinstvenog tržišta (6622/16) i Rezolucija Europskog parlamenta od 26. svibnja 2016. o strategiji jedinstvenog tržišta (2015/2534 (INI).

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Predloženi je Program dosljedan s drugim predloženim akcijskim programima i fondovima Unije kojima se nastoji postići slične ciljeve u povezanim područjima nadležnosti. Mjere u okviru ovog Programa bit će nadopuna onima iz programa Customs[15] i Fiscalis[16] kojima je također cilj poduprijeti i poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Predloženim se Programom promiču sinergije i komplementarnosti u pružanju potpore malim i srednjim poduzećima i poduzetništvu u okviru fonda InvestEU[17]. Uz iznos od 1 000 milijuna EUR za vrstu potpore za konkurentnost MSP-ova u okviru ovog Programa koja se pruža nefinancijskim instrumentima u tu će se svrhu u okviru dijela za MSP-ove InvestEU-a provoditi Instrument za davanje jamstva MSP-ovima s proračunom od 2 000 milijuna EUR.

Program je nadopuna u odnosu na potporu malim i srednjim poduzećima i poduzetništvu koja se pruža u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj[18]. Programom se nastoje ostvariti sinergije s Obzorom Europa[19] i svemirskim programom[20] u poticanju malih i srednjih poduzeća da iskoriste revolucionarne inovacije i druga rješenja razvijene u okviru tih programa. Program je također nadopuna programa Digitalna Europa[21], cilj kojega je promicanje digitalizacije gospodarstva i javnog sektora Unije.

Predloženim se Programom uz to nastoje ostvariti sinergije s fondom Pravosuđe, prava i vrijednosti[22], cilj kojega je pomoći daljnjem razvoju europskog područja pravde u cilju djelotvornosti nacionalnih pravosudnih sustava, koja je ključan element za pravedno i troškovno učinkovito europsko gospodarstvo.

---

10 COM(2015) 192 final – „Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta za Europu”.
11 COM(2015) 550 final „Poboljšanje jedinstvenog tržišta: više prilika za ljude i poduzeća”.
12 COM(2015) 468 final, „Akcijski plan o izgradnji unije tržišta kapitala”.
13 COM(2018) 0185 final.
14 http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_hr.htm.
15 COM(2018) 442 final.
16 COM(2018) 443 final.
17 COM(2018) 439 final.
18 COM(2018) 372 final.
19 COM(2018) 435 final
20 COM(2018) 447 final.
21 COM(2018) 434 final.
22 COM(2018) 375 final.

Predloženi je Programom dosljedan s programom Erasmus+[23], Fond solidarnosti Europske unije[24] i Europskim socijalnim fondom[25]. Poslužit će kao katalizator za mobilnost na tržištu rada i mlade, što je važno za dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Konačno, mjere u prehrambenom lancu koje se podupiru u okviru predloženog Programa, kao što su veterinarske i fitosanitarne mjere za rješavanje kriza povezanih sa zdravljem životinja i bilja, mogle bit se nadopuniti tržišno utemeljenim intervencijama iz proračuna zajedničke poljoprivredne politike[26] Unije.

Mjere Programa trebale bi se prema potrebi upotrebljavati za uklanjanje tržišnih nedostataka ili pronalaženje rješenja za situacije neoptimalnih ulaganja, što će se činiti razmjerno, izbjegavajući udvostručavanje ili istiskivanje privatnih ulaganja i uz jasnu europsku dodanu vrijednost. Time će se osigurati dosljednost među mjerama Programa i propisima EU-a o državnim potporama, izbjegavajući neopravdano narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu.

U ovom se prijedlogu propisuje da je početak primjene Uredbe 1. siječnja 2021. Namijenjen je za Uniju od 27 država članica. To je u skladu s obavijesti Ujedinjene Kraljevine o namjeri povlačenja iz Europske unije i Euratoma na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji. Europsko vijeće primilo je tu obavijest 29. ožujka 2017.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

U skladu s ustaljenom sudskom praksom odabir pravne osnove za mjeru Europske unije mora se temeljiti na objektivnim elementima koji podliježu sudskom preispitivanju. Ako Ugovor sadrži određeniju odredbu koja može biti pravna osnova mjere o kojoj je riječ, mjera se mora temeljiti na toj odredbi. Ako se ispitivanjem mjere otkrije da mjera ima dva cilja ili da ima dvije sastavnice te ako je jedan od tih ciljeva ili jednu od sastavnica moguće identificirati kao glavni cilj ili glavnu sastavnicu, dok su drugi cilj ili sastavnica samo sporedni, mjera se mora temeljiti na jednoj pravnoj osnovi, i to onoj koju zahtjeva glavni ili prevladavajući cilj ili glavna ili prevladavajuća sastavnica. U pogledu mjere koja istodobno ima niz ciljeva ili više dijelova koji su nerazdvojno povezani bez da je jedan sporedan u odnosu na drugoga, Sud je utvrdio da će se takva mjera, u slučaju kada su stoga primjenjive razne odredbe Ugovora, iznimno morati temeljiti na raznim odgovarajućim pravnim osnovama. Pozivanje na dvojnu pravnu osnovu nije moguće ako su postupci utvrđeni za svaku pravnu osnovu međusobno neuskladivi.[27]

Temeljni akti o uspostavi programa koji su trenutačno na snazi koji će biti uključeni u program temelje se na različitim pravnim osnovama. Riječ je o sljedećim člancima Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU):

- članak 114. za aktivnosti kojima se podupire financijsko izvještavanje i revizije[28] (i mnogo mjera za unutarnje tržište koje sadržavaju dodatne odredbe o financiranju);
- članak 169. stavak 2. točka (b) za zaštitu potrošača[29];

---

23 COM(2018) 367[…].
24 COM(2018) 393 final.
25 COM(2018) 382 final.
26 COM(2018) 322 final, članak 10.
27 ECLI:EU:C:2012:525, Predmet C-490/10 Parlament protiv Vijeća, točke od 44. do 47.
28 Uredba (EU) br. 258/2014.
29 Uredba (EU) br. 254/2014 i Uredba (EU) 2017/826.

- članak 43. i članak 168. stavak 4. točka (b) za veterinarske i fitosanitarne mjere[30];
- članak 197. za administrativnu suradnju;
- članak 173. za poticanje povoljnog okruženja za razvoj poduzeća, posebno malih i srednjih poduzeća;
- članak 195. za turizam; i
- članak 338. za statistike.

Kad se uzmu u obzir dobivene sinergije, spajanjem prijašnjih programa nastao je prijedlog u kojem se istovremeno nastoje ostvariti četiri nerazdvojivo povezana cilja koji vjerojatno ne bi proizlazili jedan iz drugoga. Ti su ciljevi:

- unutarnje tržište (članak 114. UFEU-a);
- veterinarske i fitosanitarne mjere (članak 43. i članak 168. stavak 4. točka (b) UFEU-a);
- poticanje povoljnog okruženja za razvoj poduzeća, posebno malih i srednjih poduzeća (članak 173. UFEU-a); i
- statistike za politike Unije (članak 338. UFEU-a).

Stoga su pravna osnova ovog Programa članak 114., članak 43. stavak 2., članak 168. stavak 4. točka (b), članak 173. i članak 338. UFEU-a.

- **Supsidijarnost**

Uspostavljanje povezanijeg i pravednijeg unutarnjeg tržišta zahtijeva regulatorni okvir koji dobro funkcionira, informirane i osnažene pojedince, potrošače i poduzeća te konkurentan industrijski ekosustav. To se ne može postići samostalnim djelovanjem država članica ili Unije. Iako su države članice primarno odgovorne za konkretno stvaranje unutarnjeg, Komisiji kao čuvarici Ugovora i Uniji u cjelini je u interesu da se ti ciljevi ostvare na dosljedan način tako da pojedinci, potrošači i poduzeća imaju jednaka prava i mogućnosti u cijeloj Europi. Potrebno je poduzeti mjere na razini Unije kako bi se osigurali usklađen razvoj unutarnjeg tržišta, nediskriminacija, zaštita potrošača, djelotvorno tržišno natjecanje, razvoj sposobnosti država članica i suradnje među njima te rješavanje prekograničnih pitanja. Potrebni su zajednička pravila i europska suradnja kako bi se Komisiji i nadležnim tijelima država članica omogućilo da na operativnoj razini rade na dosljedan način.

Tako visok stupanj suradnje i koordinacije može se postići samo centraliziranim pristupom, po mogućnosti na razini Unije. Aktivnosti predloženog Programa troškovno su učinkovitije od onoga što bi se moglo ostvariti ako bi svaka država članica uspostavljala pojedinačne okvire suradnje na bilateralnoj ili multilateralnoj osnovi. Udruživanjem sredstava Program se uspostavlja na ekonomiji razmjera. Time će se povjerenje u unutarnje tržište istovremeno pojačati među građanima, potrošačima, poduzećima i nadležnim tijelima država članica.

Uz to, potreba za intervencijom Unije već je utvrđena u okviru prethodnih programa. Predloženi program neće dovesti u pitanje tu logiku.

Stoga se ovaj program može uspostaviti samo na razini Unije jer mjere zahtijevaju aktivnu suradnju i koordinaciju među državama članicama.

[30] Uredba (EU) br. 652/2014.

- **Proporcionalnost**

Predloženim će se programom pomoći u djelotvornom osiguravanju provedbe i modernizaciji pravnog okvira Unije te njegovoj prilagodbi stalno promjenjivu okruženju. To će se postići, među ostalim, prikupljanjem podataka i analizama, studijama, evaluacijama i preporukama politika. Više od pola predloženog proračuna potrošit će se na aktivnosti izgradnje kapaciteta i olakšavanje zajedničkih djelovanja država članica, njihovih nadležnih tijela, Komisije i decentraliziranih agencija Unije. Programom će se uz to financirati mehanizmi kojima će se predstavnicima pojedinaca, potrošača i poduzeća omogućiti sudjelovanje u procesima donošenja odluka. Također će se pojačati razmjenu i širenje stručnosti i znanja. Programom će se podupirati vrlo specifične vrste aktivnosti u sljedećim područjima: poboljšanju konkurentnosti, posebno malih i srednjih poduzeća, normizacije i hitnih mjera u kontekstu prehrambenog lanca.

Programom se osigurava okvir za financiranje za razvoj, proizvodnju i diseminaciju europske statistike u smislu članka 13. Uredbe (EZ) br. 223/2009[31].

Nijedna od mjera ne prekoračuje ono što je apsolutno nužno za postizanje ciljeva Programa u područjima uspostavljanja unutarnjeg tržišta koje dobro funkcionira, promicanja konkurentnosti MSP-ova i proizvodnje europske statistike. Te se mjere temelje na analizi stvarnih potreba na terenu, ali i uzimaju u obzir pravne zahtjeve (na primjer hitne veterinarske i fitosanitarne mjere, europska statistika). Komisija će izvršavati koordinacijske, izvršne i upravljačke funkcije, kako je utvrđeno u Ugovorima.

Stoga će se ciljevi Programa puno proporcionalnije postići na razini Unije nego što bi se postigli na razini država članica.

U točki 3.3. procjene učinka navodi se dodana vrijednost Unije.

- **Odabir instrumenta**

U procjeni učinka zaključeno je da je primjerene intervencija Unije u obliku programa financiranja. Spajanjem svih prethodnih programa, aktivnosti financiranih u okviru proračunskih linija koje se odnose na unutarnje tržište, konkurentnosti malih i srednjih poduzeća i europske statistike u jedinstveni program poboljšat će se dosljednost i integracija mjera. Istovremeno će se smanjiti broj različitih i rascjepkanih pravila financiranja.

U skladu sa zakonodavnom politikom koju je Komisija donijela u okviru VFO-a, program financiranja predložen je u obliku uredbe.

[31] Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str. 164.).

3. REZULTATI RETROSPEKTIVNIH EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- **Retrospektivne evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Predloženi program temelji se na iskustvu stečenom u evaluaciji prethodnih programa. U njemu se također uzimaju u obzir rezultati evaluacija i javnih savjetovanja o aktivnostima koje su prethodno financirane na temelju proračunskih linija unutarnjeg tržišta ili kojima se procjenjuje potreba za provedbom novih.

Posebno treba napomenuti da se samo 6 % građana EU-a smatra dobro informiranima o svojim pravima građana Unije, a samo se 36 % smatra prilično dobro informiranima[32]. U javnom savjetovanju o jedinstvenom digitalnom pristupniku[33] utvrđeno je da 80 % poduzeća smatra da je teško poštovati nacionalne zahtjeve. 60 % pojedinaca smatra da je teško ili donekle teško znati koje nacionalne zahtjeve mora ispuniti kad se seli u drugu državu članicu[34].

U evaluaciju funkcioniranja nadzora tržišta proizvoda u okviru REFIT-a[35] otkriveno je i da poduzeća nisu dovoljno upoznata s propisima te da je transparentnost u pogledu sukladnosti proizvoda slaba. U evaluaciju je utvrđeno da je jedan od razloga za nesukladnost rascjepkanost organizacije nadzora tržišta u Uniji. Kako bi tijela za nadzor tržišta financirala zajednička djelovanja u cilju smanjenja nesukladnih proizvoda na unutarnjem tržištu, potreban je dosljedniji okvir za koordinaciju.

Kad je riječ o politici tržišnog natjecanja, istraživanja Eurobarometra iz 2010. i 2014. pokazala su da javnost nije upoznata kome se treba obratiti kad se nađe u situaciji s višim cijenama, manjim brojem proizvoda, slabijom mogućnosti izbora dobavljača ili manjom kvalitetom. Istraživanje Eurobarometra iz 2016. uz to je pokazalo da se tek ograničeno poznaju propisi o državnim potporama.

Evaluacija Programa za potrošače[36] pokazala je njegovo sporo reagiranje na nova tržišna pitanja koja se otvaraju zbog brzih i često nepredvidljivih društvenih i tehnoloških promjena. U evaluaciji su istaknuta i posebna ograničenja prisutna u određenim državama članicama zbog kojih je onemogućeno optimalno prihvaćanje Programa, obično zbog ograničenih resursa.

Evaluacija Programa za prehrambeni lanac[37] u sredini programskog razdoblja pokazala je da su sve aktivnosti koje primaju financijsku potporu Unije u tom području i dalje ključne za zdravlje ljudi, životinja i bilja u cijelom prehrambenom lancu. Taj se program također pokazao fleksibilnim u rješavanju novih potreba za sufinanciranjem, posebno u slučaju izbijanja bolesti životinja i pojave organizama štetnih za bilje.

---

32 Eurobarometar 430: Građanstvo Europske unije – ožujak 2016.

33 https://ec.europa.eu/growth/content/public-consultation-single-digital-gateway-0_hr

34 Radni dokument službi Komisije Sažeto izvješće o savjetovanju s dionicima o jedinstvenom digitalnom pristupniku priložen dokumentu Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika kao izvora informacija, postupaka, usluga podrške i otklanjanja poteškoća te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SWD/2017/0212 final – 2017/086 (COD)).

35 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2017:0469:FIN

36 Uredba (EU) br. 254/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o višegodišnjem programu za potrošače za razdoblje 2014.–2020. i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1926/2006/EZ (SL L 84, 20.3.2014., str. 42.).

37 Evaluacija u sredini programskog razdoblja Uredbe (EU) br. 652/2014.

Konačno, tekuća evaluacija Europskog statističkog programa[38] pokazala je da je potrebno razviti trajni kapacitet za brže reagiranje na nove potrebe za podacima. Globalizacija, digitalizacija i brze tehnološke promjene dovode u pitanje osnove mjerenja gospodarskih rezultata, odnosno bruto domaći proizvod i ključne gospodarske pokazatelje. Stoga znatne napore treba uložiti i u razvoj novih metodologija. Prikupljanje podataka treba prilagoditi tako da se obuhvate svi dostupni izvori podataka.

- **Savjetovanja s dionicima**

Javno savjetovanje o prijedlogu višegodišnjeg financijskog okvira održano je od 10. siječnja do 9. ožujka 2018. Upitnik je obuhvatio ulaganja, istraživanje i inovacije, MSP-ove i unutarnje tržište.

Oko 80 % dionika smatra da su programi Unije i fondovi dodali više vrijednosti nego što bi se moglo ostvariti na nacionalnoj razini. Unutarnje tržište smatralo se najboljim primjerom dodane vrijednosti Unije jer se smatra javnim dobrima koje pruža stvarnu, opipljivu vrijednost.

Najvažnijim pitanjima koja su važna za Program, kako ih je definirala velika većina ispitanika, smatraju se: potpora MSP-ovima, potpora industrijskom razvoju, pošteno tržišno natjecanje i sigurnost hrane. Općenito, od 20 % do 50 % ispitanika smatra da su politike povezane s programom potpuno ili prilično dobro povezane s odgovaranjem na ta pitanja. Najvažnijim se smatra neometano kretanje robe u Uniji (50 % svih odgovora). Slijede potpora industrijskom razvoju (42 %), izrada i objavljivanje statistika Unije (40 %) te potpora tokovima kapitala i ulaganjima (39 %). Samo 12 % ispitanika smatra da te politike uopće nisu bile uspješne.

- **Procjena učinka**

Izrada predloženog Programa temeljila se na procjeni učinka. Analizirana su tri opća scenarija:

– 1. opcija: **postojeći scenarij** u kojem se nastavlja provedba trenutačnih višegodišnjih programa i proračunskih linija uz dodavanje rashoda za nove predložene mjere putem odvojenih temeljnih akata,

– 2. opcija: **integrirani scenarij** u kojem se donosi novi Program za ostvarivanje trenutačnih i novih programa i proračunskih linija koje spadaju u područje primjene tog programa. To se postiže jedinstvenim temeljnim aktom koji je dovoljno fleksibilan da se zadrže posebni pravni i institucionalni zahtjevi.

– 3. opcija: **potpuno objedinjeni scenarij** u kojem su svi programi y područja primjene Programa spojeni u jedinstveni zajednički temeljni akt s identičnim pravnim i institucionalnim zahtjevima za sve aktivnosti unutar njegova područja primjene.

Kao najpoželjnija opcija odabrana je 2., novi, integrirani Program. Zaključeno je da bi ta opcija, iako manje ambiciozna od 3. opcije, bila izvediv i pragmatičan način za postizanje dodatnog pojednostavnjenja, fleksibilnosti i sinergija među programima i proračunskim linijama unutar njegova područja primjene. Istodobno bi se omogućilo ispunjavanje specifičnih pravnih i institucionalnih zahtjeva tih pojedinačnih programa u području upravljanja. Među primjerima su hitne veterinarske i fitosanitarne mjere te Europski statistički

[38] Izvješće još nije objavljeno, ali je dostupno od Eurostata na zahtjev.

program[39], u kojima postoje posebne institucionalne i upravljačke odredbe koje nisu važne za druge dijelove Programa.

Odbor za nadzor regulative dao je pozitivno mišljenje o procjeni učinka[40]. Međutim, Odbor je dao nekoliko napomena i preporuka za poboljšanje, koja su razmotrene i uzete u obzir u skladu sa sljedećom tablicom.

Preporuke Odbora za nadzor regulative	Uvedene izmjene
Izvješće bi trebalo ažurirati kako bi se unijele i objasnile najnovije odluke o području primjene programa.	Odjeljak 1.1. „Područje primjene i kontekst" proširen je kako bi se obuhvatilo područje primjene Programa jedinstvenog tržišta.
U uvodu izvješća mogla bi se bolje objasniti priroda priloga za pojedinačne programe. Trebalo bi ispraviti nedosljednosti između priloga i izvješća. Trebalo bi dodati nalaze koju su važni za proračun Programa jedinstvenog tržišta iz priloga u glavno izvješće. Trebalo bi navesti koje će se promjene u pojedinačnim programima provesti u sljedećem razdoblju. U predstavljanju konteksta politike i novih prioriteta trebalo bi jasnije pokazati doprinos dionika. U izvješću bi trebalo objasniti na koji se način na odgovarajući način uzimaju u obzir pitanja o kojima su iskazane sumnje, posebno u pogledu određivanja prioriteta, na primjer u pogledu zdravlja te sigurnog i održivog prehrambenog lanca.	Priroda priloga za pojedinačne programe pojašnjena je u odjeljku 1.1. „Područje primjene i kontekst". Glavni nalazi programa i potprograma u okviru Programa jedinstvenog tržišta pojašnjeni su u glavnom izvješću o procjeni učinka u tablici (1.3., Najvažnija iskustva stečena iz programa i proračunskih linija uključenih u Program jedinstvenog tržišta). Glavne promjene programa i potprograma dodane su u tablicu (2.1., Glavne prilagodbe u postojećim programima/proračunskim linijama). Uz to, pojašnjena su mišljenja dionika.
U izvješću se navode zajednički prioriteti Programa jedinstvenog tržišta, ali moglo bi se dodatno razraditi o tome kako prioritetizirati među njima i potprogramima. Takva bi analiza mogla sadržavati scenarije s rezanjem aktivnosti i/ili sinergijskim koristima kako bi se snalazilo s potencijalno ograničenim proračunom.	U izvješće je dodan odjeljak 3.3. „mogućem postavljanju prioriteta s obzirom na osnovni scenarij EU27".
U izvješću bi se moglo bolje objasniti dosljednost i potencijalne sinergije među instrumentima Programa jedinstvenog tržišta i drugih programa VFO-a.	„Izuzimanje iz područja primjene i usklađenost s drugim programima VFO-a" u odjeljku 1.1. prošireno je dodatnim informacijama o dosljednosti i mogućim sinergijama s drugim programima.

[39] Kako je navedeno u Uredbi (EZ) br. 223/2009 o europskoj statistici.

[40] SEC(2018) 294.

- **Pojednostavnjivanje**

Kako je prethodno objašnjeno, u predloženom se Programu okupljaju ne samo aktivnosti koje su se dosad financirale u okviru šest prethodnih programa, uključujući Europski statistički program, nego i aktivnosti koje su se prethodno financirale u okviru nekoliko proračunskih linija[41] Komisije koje se odnose na unutarnje tržište. Program uključuje i nove inicijative[42], čiji je cilj poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

U skladu s tim predloženi Program racionalizira i iskorištava sinergije među različitim mjerama. Njime se i osigurava fleksibilniji i prilagodljiviji financijski okvir radi zaštite dobrog funkcioniranja i boljeg povezivanja unutarnjeg tržišta na troškovno najučinkovitiji način.

- **Temeljna prava**

Programom se osigurava potpuno poštovanje prava i načela utvrđenih u Povelji o temeljnim pravima Europske unije i doprinosi provedbi nekoliko od tih prava. Konkretno, ciljevi Programa osobito su osiguravanje zdravlja građana u skladu s člankom 35. Povelje i zaštite potrošača u skladu s člankom 38. Povelje. Njime se pridonosi i pravu na djelotvoran pravni lijek i pošteno suđenje, kako je propisano u članku 47. Povelje. Cilj je Programa uz to ojačati slobodu poslovanja u skladu s pravom Unije te nacionalnim pravom i praksom (članak 16.).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Komisija je 2. svibnja 2018. donijela prijedlog sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje koje počinje 2021. U skladu s tim prijedlogom ova Uredba sadržava proračunski okvir od 4 088 580 000 EUR (u tekućim cijenama) za razdoblje koje počinje 2021.

5. OSTALI DIJELOVI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Predloženi program provodit će se uglavnom izravnim upravljanjem, na temelju posebnih bespovratnih sredstava, nagrada i javne nabave.

Očekuje se da će izvršne agencije provoditi dijelove Programa. To se posebno odnosi na aktivnosti povezane s konkurentnošću poduzeća i MSP-ova te s osposobljavanjem u području zdravlja ljudi, životinja i bilja u prehrambenom lancu te na potporu dobrobiti životinja.

Učinak Programa procjenjivat će se u okviru evaluacije u sredini programskog razdoblja i završne evaluacije te stalnim praćenjem niza ključnih pokazatelja uspješnosti na visokoj razini. Te će se evaluacije provoditi u skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma od 13. travnja 2016.[43], u kojem su tri institucije potvrdile da bi evaluacije postojećeg zakonodavstva i politika trebale biti temelj za procjene učinka mogućih daljnjih mjera. U evaluacijama će se ocijeniti učinci Programa na terenu na temelju pokazatelja i ciljeva Programa i detaljne analize stupnja do kojeg se instrument može smatrati relevantnim,

---

41 Proračunska linija za potporu provedbe i razvoju unutarnjeg tržišta financijskih usluga, pravu trgovačkih društava, sredstvima za upravljanje unutarnjim tržištem, aktivnostima normizacije, funkcioniranje i razvoj unutarnjeg tržišta robe i usluga, razvoj carinske i porezne politike.

42 Ambiciozna i inovativna politika tržišnog natjecanja za snažniju Uniju u digitalnom dobu, zajednička klasterska inicijativa.

43 Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. (SL L 123, 12.5.2016., str. 1– 14.)

djelotvornim i učinkovitim, pruža li dostatnu dodanu vrijednost EU-a i je li u skladu s ostalim politikama Unije. Evaluacije će obuhvaćati stečene spoznaje za utvrđivanje mogućih nedostataka ili problema, kao i mogućnost za daljnje poboljšanje djelovanja ili njihovih rezultata i kako bi se što više povećao njihov učinak.

Rezultati i ostvarenja Programa redovito će se procjenjivati u okviru sveobuhvatnog sustava praćenja na temelju utvrđenih pokazatelja kako bi se osigurala vrijednost za novac. Budući da Program uglavnom pruža potporu i pomaže upravama država članica u razmjeni informacija i jačanju njihova kapaciteta, sustav praćenja usmjeren je, među ostalim, na napredak u provedbi aktivnosti Programa s pomoću pokazatelja ostvarenja.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

Poglavlje I. Opće odredbe

Područje primjene Programa obuhvaća područje unutarnjeg tržišta, konkurentnosti MSP-ova i europske statistike na sveobuhvatan način.

Posebni ciljevi Programa povezani su s:

- boljim funkcioniranjem unutarnjeg tržišta,
- poboljšanjem konkurentnosti poduzeća, posebno MSP-ova,
- povećanjem normizacije,
- promicanjem interesa potrošača,
- doprinosom visokoj razini zdravlja ljudi, životinja i bilja u cijelom prehrambenom lancu te
- stvaranjem i priopćavanjem visokokvalitetne statistike o Europi.

U Programu će moći sudjelovati države članice, članice Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA) koje su članice Europskoga gospodarskog prostora (EGP), zemlje pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalni kandidati. U skladu s općom politikom Unije, i države obuhvaćene europskom politikom susjedstva imat će mogućnost sudjelovanja u Programu pod određenim uvjetima. Uz to, Program će biti otvoren Švicarskoj u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o suradnji u području statistike[44].

Program će se provoditi putem najčešće korištenih mehanizama potrošnje proračuna Unije, odnosno javne nabave i bespovratnih sredstava.

Poglavlje II. Bespovratna sredstva

U tom se poglavlju navode generičke vrste mjera koje će se primjenjivati na sve posebne ciljeve. Među njima su:

- potpora djelotvornom osiguravanju provedbe i modernizaciji pravnog okvira Unije putem prikupljanja podataka i analiza,

[44] SL L 90, 28.3.2006., str. 2.

- studije i evaluacije,
- aktivnosti izgradnje kapaciteta i olakšavanje zajedničkih djelovanja između država članica te između njihovih nadležnih tijela i Komisije te decentraliziranih agencija Unije,
- financiranje mehanizama kojima se pojedincima, potrošačima i predstavnicima poduzeća omogućuje da doprinose procesima odlučivanja te
- jačanje razmjene i širenja stručnosti i znanja.

Osim toga, u tom su poglavlju navedene vrlo specifične i usmjerene strogo ograničene vrste djelovanja u sljedećim područjima: poboljšanje konkurentnosti, posebno MSP-ova te normizacija i hitne mjere u cijelom prehrambenom lancu. Nadalje, u tom se poglavlju navode posebne aktivnosti za provedbu okvira za financiranje razvoja, izrade i diseminacije europske statistike u smislu članka 13. Uredbe (EZ) br. 223/2009.

Kako bi se postiglo maksimalno pojednostavnjenje, tim se poglavljem utvrđuju dodatni uvjeti ili odstupanja od Financijske uredbe u pogledu zahtjeva za prihvatljivost subjekata, izuzeća od zahtjeva u okviru poziva na podnošenje prijedloga, pravila za sufinanciranje, prihvatljivih troškova itd.

Poglavlje III. Programiranje, praćenje i evaluacija

Provedba Programa trebala bi se temeljiti na godišnjem ili višegodišnjem programu rada ili takvim programima. S obzirom na srednjoročni i dugoročni karakter ciljeva, a na temelju iskustva stečenog tijekom vremena, programi rada mogu obuhvaćati nekoliko godina. Iako se njima ne utječe na provedbu Programa, višegodišnjim programima rada smanjit će se administrativno opterećenje.

U Prilogu IV. dodan je popis ključnih pokazatelja kako bi se poboljšalo praćenje Programa i njegove uspješnosti od samog početka. Komisija će biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata radi izmjene okvira za praćenje i evaluaciju te popisa pokazatelja, prema potrebi.

Prijedlogom Komisije za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. utvrđen je ambiciozniji cilj za uključivanje klimatskih promjena u sve programe Unije, s općim ciljem od 25 % rashoda Unije koji doprinose klimatskim ciljevima. Doprinos ovog Programa ostvarivanju tog općeg cilja pratit će se putem Unijina sustava klimatskih pokazatelja na odgovarajućoj razini razdvajanja, uključujući primjenu preciznijih metodologija ako su one dostupne. Komisija će svake godine nastaviti dostavljati informacije u smislu odobrenih sredstava za preuzete obveze u kontekstu godišnjeg nacrta proračuna.

Kako bi se poduprlo potpuno iskorištavanje potencijala Programa za doprinos klimatskim ciljevima, Komisija će nastojati utvrditi relevantna djelovanja u postupcima pripreme, provedbe, preispitivanja i evaluacije Programa.

Provest će se privremene i konačne evaluacije.

Poglavlje II. Prijelazne i završne odredbe

Usklađene, djelotvorne i razmjerne ciljane informacije osigurat će se za različitu publiku, uključujući medije i javnost.

2018/0231 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi Programa za jedinstveno tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, te europsku statistiku i o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014, (EU) br. 258/2014, (EU) br. 652/2014 i (EU) 2017/826

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov

članak 43. stavak 2., članak 168. stavak 4. točku (b) i članke 114., 173. i 338.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[45],

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija[46],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Unutarnje tržište jedan je od temelja EU-a. Od svojega začetka ono je važan doprinos rastu, konkurentnosti i zapošljavanju. Stvorilo je nove prilike i ekonomije razmjera za europska poduzeća, osobito mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća (MSP), te ojačalo njihovu industrijsku konkurentnost. Unutarnje tržište pridonijelo je otvaranju radnih mjesta i ponudilo veći izbor po nižim cijenama za potrošače. Ono je i dalje pokretač stvaranja jačeg, uravnoteženijeg i pravednijeg gospodarstva. Jedno je od glavnih postignuća Unije i njezina najveća snaga u sve globaliziranijem svijetu.

(2) Unutarnje tržište mora se stalno prilagođavati brzo promjenjivom okruženju digitalne revolucije i globalizacije. Novo doba digitalnih inovacija i dalje pruža prilike za poduzeća i pojedince, stvara nove proizvode i poslovne modele, ali predstavlja i izazov za donošenje propisa i osiguravanje provedbe.

(3) Znatan dio zakonodavstva Unije temelj je za funkcioniranje unutarnjeg tržišta. To se posebno odnosi na konkurentnost, normizaciju, zaštitu potrošača, nadzor tržišta i regulaciju prehrambenog lanca, te pravila koja se odnose na poslovne, trgovačke i financijske transakcije te promicanje poštenog tržišnog natjecanja kojim se osiguravaju ravnopravni uvjeti nužni za funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

(4) I dalje su prisutne prepreke pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta te se pojavljuju nove prepreke. Donošenje pravila samo je prvi korak, no njihovo je provođenje jednako važno. To je

[45] SL C , , str. .

[46] SL C , , str. .

u konačnici pitanje povjerenja građana u Uniju, u njezinu sposobnost za postizanje rezultata i sposobnost stvaranja radnih mjesta i rasta uz zaštitu javnog interesa.

(5) Trenutačno postoji nekoliko programa za djelovanje Unije u području konkurentnosti poduzeća, uključujući MSP-ove, zaštite potrošača, potrošača i krajnjih korisnika u području financijskih usluga, donošenja politika u financijskim uslugama i prehrambenog lanca. Neke dodatne aktivnosti financiraju se izravno u okviru proračunskih linija za unutarnje tržište. Nužno je pojednostavniti i iskoristiti sinergije između različitih djelovanja i osigurati prilagodljiviji i brže izmjenjiv okvir za financiranje aktivnosti kojima se na troškovno najučinkovitiji način nastoji postići funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Stoga je potrebno uspostaviti novi program kojim će se povezati aktivnosti koje su se prije financirale u okviru tih drugih programa i ostalih relevantnih proračunskih linija. Program bi trebao uključivati i nove inicijative čiji je cilj poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

(6) Razvoj, proizvodnja i diseminacija europske statistike podliježu posebnom europskom statističkom programu koji je uspostavljen Uredbom (EU) br. 99/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[47]. Kako bi se osigurao kontinuitet izrade i diseminacije europske statistike, novi bi program trebao uključivati i aktivnosti obuhvaćene europskim statističkim programom pružanjem okvira za razvoj, izradu i diseminaciju europske statistike. Novim programom trebao bi se uspostaviti financijski okvir za europsku statistiku za pružanje visokokvalitetnih, usporedivih i pouzdanih statističkih podataka o Europi kako bi se poduprla izrada, provedba, praćenje i evaluacija svih politika Unije.

(7) Stoga je primjereno uspostaviti Program za unutarnje tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća, te europsku statistiku („Program”). Program bi se trebao uspostaviti za razdoblje od sedam godina od 2021. do 2027.

(8) Programom bi se trebali podržati oblikovanje, provedba i osiguravanje provedbe zakonodavstva Unije na kojem se temelji pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Trebalo bi se podržati i stvaranje odgovarajućih uvjeta za osnaživanje svih sudionika unutarnjeg tržišta: poduzeća, građana, uključujući potrošače, civilnog društva i javnih tijela. U tu bi svrhu Program trebao biti usmjeren na osiguravanje konkurentnosti poduzeća, posebno MSP-ova, ali i pružanje potpore u osiguravanju provedbe pravila o zaštiti potrošača i sigurnosti podizanjem svijesti poduzeća i pojedinaca uz pružanje odgovarajućih alata, znanja i stručnosti kako bi donijeli utemeljene odluke te kako bi se ojačalo njihovo sudjelovanje u donošenju politika Unije. Nadalje, Program bi trebao biti usmjeren na jačanje regulatorne i administrativne suradnje, posebno razmjenom najboljih praksi, izgradnjom baza znanja i kompetencija, uključujući primjenu strateške javne nabave. Program bi trebao težiti i potpori razvoju visokokvalitetnih međunarodnih normi na kojima se temelji provedba zakonodavstva Unije. To uključuje i utvrđivanje standarda u području financijskog izvještavanja i revizije, čime se doprinosi transparentnosti i funkcioniranju tržišta kapitala Unije te jačanju zaštite ulagatelja. Program bi trebao podržati donošenje pravila i utvrđivanje normi tako što će se osigurati najšira moguća uključenost dionika. Cilj Programa trebao bi biti i podupiranje provedbe i izvršavanja zakonodavstva Unije kojim se osigurava visoka razina zdravlja ljudi, životinja i bilja u prehrambenom lancu te poboljšanje dobrobiti životinja.

(9) Modernim unutarnjim tržištem promiče se tržišno natjecanje te od njega imaju koristi potrošači, poduzeća i zaposlenici. Bolja upotreba stalno rastućeg unutarnjeg tržišta usluga trebala bi pomoći europskim poduzećima u stvaranju radnih mjesta i rastu preko granica, ponudi većeg izbora usluga po boljim cijenama i održavanju visokih standarda za potrošače i radnike. Kako

[47] Uredba (EU) br. 99/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2013. o europskome statističkom programu od 2013. do 2017. (SL L 39, 9.2.2013., str. 12.).

bi se to postiglo, Program bi trebao doprinijeti uklanjanju preostalih prepreka i osiguravanju regulatornog okvira koji može prihvatiti nove inovativne poslovne modele.

(10) Regulatorne prepreke na unutarnjem tržištu uklonjene su za mnoge industrijske proizvode s pomoću mehanizama za sprečavanje i donošenja zajedničkih pravila te, ako takva pravila Unije ne postoje, s pomoću načela uzajamnog priznavanja. U područjima za koje ne postoji zakonodavstvo Unije načelo uzajamnog priznavanja znači da za robu koja se zakonito stavlja na tržište u jednoj državi članici postoji pravo slobode kretanja i može se prodavati u drugoj državi članici. Međutim, zbog nedovoljne primjene uzajamnog priznavanja trgovačkim je društvima teško ući na tržišta u drugim državama članicama. Tako gospodarstvo u cjelini propušta prilike, unatoč tome što je tržišna integracija u području trgovine robom dosegnula zavidnu razinu. Program bi stoga trebao biti usmjeren na poboljšanje primjene uzajamnog priznavanja u području robe i smanjenje količine nezakonite i nesukladne robe koja ulazi na tržište.

(11) Novi regulatorni izazovi te izazovi u pogledu izvršavanja zakonodavstva odnose se na brzo promjenjivo okruženje digitalne revolucije u vezi s pitanjima kao što su kibersigurnost, internet stvari ili umjetna inteligencija. U slučaju nastanka štete ključna su stroga pravila u pogledu sigurnosti proizvoda i odgovornosti u pogledu njih kako bi se osigurao odgovor politike kojim se europskim građanima, uključujući potrošače i poduzeća, omogućuje ostvarivanje koristi od tih pravila. Program bi stoga trebao pridonijeti brzoj prilagodbi i osiguravanju provedbe Unijina sustava odgovornosti za proizvode kojim se potiču inovacije.

(12) Stavljanje na tržište proizvoda koji nisu usklađeni s pravom Unije dovodi one koji ispunjavaju obveze u nepovoljniji položaj te može ugroziti potrošače. Mnogi poduzetnici ne poštuju pravila bilo zbog nedostatka znanja ili namjerno kako bi ostvarili konkurentsku prednost. Tijela za nadzor tržišta često nemaju dovoljno sredstava i ograničena su nacionalnim granicama, a poduzetnici trguju na razini Unije ili čak na globalnoj razini. Konkretno, u slučaju e-trgovine tijela za nadzor tržišta imaju velike poteškoće pri praćenju neusklađenih proizvoda uvezenih iz trećih zemalja i utvrđivanju odgovornog subjekta unutar njihove nadležnosti. Programom bi se stoga trebalo nastojati ojačati usklađenost proizvoda pružanjem pravih poticaja za poduzetnike, jačanjem provjera usklađenosti i promicanjem bliskije prekogranične suradnje među tijelima za izvršavanje zakonodavstva. Program bi trebao doprinijeti konsolidaciji postojećeg okvira za aktivnosti nadzora tržišta, poticati zajednička djelovanja tijela za nadzor tržišta iz različitih država članica, poboljšati razmjenu informacija te promicati konvergenciju i bližu integraciju aktivnosti nadzora tržišta.

(13) Sigurnost proizvoda od zajedničkog je interesa. Tijela za ocjenjivanje sukladnosti provjeravaju ispunjavaju li proizvodi zahtjeve sigurnosti prije stavljanja na tržište. Stoga je od najveće važnosti da tijela za ocjenjivanje sukladnosti budu pouzdana i kompetentna. Unija je uspostavila sustav akreditacije tijela za ocjenjivanje sukladnosti, kojim se provjerava njihova stručnost, nepristranost i neovisnost. Trenutačno je najveći izazov kako osigurati da cijeli sustav akreditacije ide u korak s najnovijim dostignućima i da se primjenjuje jednako strogo u cijeloj Uniji. Program bi stoga trebao podupirati mjere kojima se osigurava da tijela za ocjenjivanje sukladnosti i dalje ispunjavaju regulatorne zahtjeve i da se poboljša Europski sustav akreditacije, posebno u novim područjima politike, podupiranjem europske suradnje za akreditaciju (EA) iz članka 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća[48].

[48] Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

(14) S obzirom na to da potrošačka tržišta ne poznaju granice s razvojem internetskih usluga u području trgovine i usluga putovanja, važno je osigurati da potrošači koji borave u Uniji mogu imati odgovarajuću zaštitu pri uvozu robe i usluga gospodarskih subjekata sa sjedištem u trećim zemljama. Programom bi se stoga, prema potrebi, trebalo omogućiti pružanje potpore suradnji s relevantnim tijelima koja se nalaze u ključnim partnerskim trećim zemljama koje trguju s Unijom.

(15) Javna tijela upotrebljavaju javnu nabavu kako bi osigurala vrijednost za utrošeni javni novac i pridonijela inovativnijem, održivijem, uključivijem i konkurentnijem unutarnjem tržištu. Direktivom 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća[49], Direktivom 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća[50] i Direktivom 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća[51] osigurava se pravni okvir za integraciju i djelotvorno funkcioniranje tržišta javne nabave koja predstavljaju 14 % bruto domaćeg proizvoda Unije, u korist javnih tijela, poduzeća i građana, uključujući potrošače. Program bi stoga trebao podupirati mjere za osiguravanje šire primjene strateške javne nabave, profesionalizaciju javnih kupaca, bolji pristup tržištima javne nabave za MSP-ove, povećanje transparentnosti, cjelovitosti i boljih podataka, jačanje digitalne transformacije javne nabave i promicanje zajedničke javne nabave, jačanjem partnerskog pristupa s državama članicama, poboljšanjem prikupljanja podataka i analize podataka, među ostalim, razvojem namjenskih informatičkih alata, podupiranjem razmjene iskustava i dobrih praksi, pružanjem smjernica, provedbom korisnih trgovinskih sporazuma, jačanjem suradnje među nacionalnim tijelima i pokretanjem pilot-projekata.

(16) Kako bi se ispunili ciljevi Programa i kako bi se građanima i poduzećima olakšao život, potrebno je uspostaviti visokokvalitetne javne službe usmjerene na korisnika. To znači da će javne uprave morati početi raditi na nove načine, smanjiti izolaciju različitih dijelova uprave te uključiti se u zajedničko stvaranje tih javnih usluga s građanima i poduzećima. Osim toga, stalno i postojano povećanje prekograničnih aktivnosti na unutarnjem tržištu zahtijeva pružanje ažuriranih informacija o pravima poduzeća i građana, ali i informacijama o administrativnim formalnostima. Uz to, pružanje pravnih savjeta i pomoć pri rješavanju problema koji se pojavljuju na nacionalnoj razini postaju ključni. Nadalje, potrebno je povezivanje nacionalnih uprava na jednostavan i učinkovit način, kao i evaluacija funkcioniranja unutarnjeg tržišta na terenu. Programom bi se stoga trebalo podupirati sljedeće postojeće alate za upravljanje unutarnjim tržištem: portal „Vaša Europa”, koji bi trebao biti okosnica nadolazećeg jedinstvenog digitalnog pristupnika, službu Vaša Europa – Savjeti, mrežu SOLVIT, Informacijski sustav unutarnjeg tržišta i pregled rezultata jedinstvenog tržišta kako bi se građanima olakšao svakodnevni život i sposobnost poduzeća da trguju preko granica.

(17) Programom bi se trebao podupirati razvoj regulatornog okvira Unije u području prava trgovačkih društava i korporativnog upravljanja te ugovornog prava kako bi se povećala učinkovitost i konkurentnost poduzeća, uz istodobno pružanje zaštite dionicima na koje utječe poslovanje poduzeća, te kako bi se odgovorilo na nove izazove politika. Njime bi se trebala osigurati i odgovarajuća evaluacija, provedba i osiguravanje provedbe relevantne pravne stečevine, informiranje i pomoć dionicima te promicanje razmjene informacija u tom području.

---

[49] Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).

[50] Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

[51] Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

Programom bi se trebale dodatno podupirati inicijative Komisije u korist jasnog i prilagođenog pravnog okvira za gospodarstvo temeljeno na podacima i inovacije. Te su inicijative nužne kako bi se povećala pravna sigurnost u pogledu ugovornog i izvanugovornog prava, posebno u pogledu odgovornosti i etike u kontekstu tehnologija u nastajanju, kao što su internet stvari, umjetna inteligencija, robotika i 3D tiskanje. Cilj Programa trebao bi biti poticanje razvoja poslovanja temeljenog na podacima jer će ono biti odlučujući faktor za položaj gospodarstva Unije u globalnom tržišnom natjecanju.

(18) Programom bi se trebala promicati i ispravna i potpuna provedba i primjena pravnog okvira Unije za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma u državama članicama te razvoj budućih politika za rješavanje novih izazova u tom području. Njime bi se trebale podupirati i relevantne aktivnosti međunarodnih organizacija od europskog interesa, kao što su Odbor stručnjaka za ocjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma u Vijeću Europe.

(19) Provedba i razvoj unutarnjeg tržišta u području financijskih usluga, financijske stabilnosti i unije tržišta kapitala, uključujući održivo financiranje, uvelike ovise o mjerama politike koje Unija poduzima i koje se temelje na dokazima. Kako bi se postigao taj cilj, Komisija bi trebala imati aktivnu ulogu u stalnom praćenju financijskih tržišta i financijske stabilnosti, u okviru kojeg se ocjenjuje provedba zakonodavstva Unije u državama članicama i svrsishodnost postojećeg zakonodavstva te se utvrđuju moguća područja djelovanja u kojima se pojavljuju novi rizici, uz stalno sudjelovanje dionika tijekom cijelog ciklusa politike. Takve se aktivnosti oslanjaju na izradu analiza, studija, materijala za osposobljavanje, istraživanja, ocjenjivanja sukladnosti, evaluacija i statistika te ih podupiru IT sustavi i komunikacijski alati.

(20) S obzirom na to da unutarnje tržište, kako je utvrđeno u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji, uključuje sustav kojim se osigurava nenarušavanje tržišnog natjecanja, program bi trebao podupirati politiku Unije o tržišnom natjecanju, mreže i suradnju s nacionalnim tijelima i sudovima, kao i doprijeti do šire skupine dionika u priopćavanju i objašnjavanju prava, koristi i obveza politike Unije o tržišnom natjecanju.

(21) Program je posebno potreban za borbu protiv radikalnih implikacija za tržišno natjecanje i funkcioniranje unutarnjeg tržišta koje su rezultat trenutačne transformacije gospodarstva i poslovnog okruženja, osobito eksponencijalnog rasta i upotrebe podataka, uzimajući u obzir sve veći pristup umjetnoj inteligenciji i drugim informatičkim alatima te stručno znanje društava i njihovih savjetnika. Osim toga, od ključne je važnosti da se programom podupiru mreže i suradnja s tijelima država članica i sudovima, s obzirom na to da nenarušeno tržišno natjecanje i funkcioniranje unutarnjeg tržišta uvelike ovise o djelovanju tih subjekata. S obzirom na posebnu ulogu politike tržišnog natjecanja u sprečavanju šteta na unutarnjem tržištu koje su rezultat protutržišnog ponašanja izvan granica Unije, Programom bi se, prema potrebi, trebala podupirati i suradnja s tijelima trećih zemalja. Konačno, potrebno je proširiti aktivnosti informiranja kako bi se građanima i poduzećima omogućilo da iskoriste sve prednosti poštenog tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu. S obzirom na to da je niz inicijativa u Programu nov i da na dio Programa posebno utječu dinamične promjene uvjeta tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu, posebno u pogledu umjetne inteligencije, algoritama, velikih podataka, kibersigurnosti i forenzične tehnologije, čiji je ritam i opseg teško procijeniti, očekuje se da će biti potrebna fleksibilnost za suočavanje s potrebama koje se razvijaju u okviru tog dijela Programa.

(22) Jačanje konkurentnosti europskih poduzeća uz istovremeno osiguravanje djelotvornih ravnopravnih uvjeta tržišnog natjecanja te otvorenog i konkurentnog unutarnjeg tržišta od najveće je važnosti. MSP-ovi su pokretači europskog gospodarstva koji čine 99 % svih poduzeća u Europi, osiguravaju dvije trećine radnih mjesta i znatno pridonose stvaranju novih radnih mjesta s regionalnom i lokalnom dimenzijom.

(23) MSP-ovi dijele zajedničke izazove koji ne utječu na veća poduzeća u jednakoj mjeri u pogledu dobivanja sredstava, pronalaska kvalificirane radne snage, smanjenja administrativnog opterećenja, prihvaćanja kreativnosti i inovacije, pristupa tržištima i poticanja aktivnosti internacionalizacije. Programom bi se trebali razmjerno rješavati takvi tržišni nedostaci, ali ne bi se trebalo neopravdano narušavati tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.

(24) Mnogi problemi konkurentnosti Unije uključuju poteškoće koje MSP-ovi imaju u dobivanju financijskih sredstava jer im je teško dokazati kreditnu sposobnost te nemaju dovoljno kolaterala. Dodatni izazovi u području financiranja uzrokovani su potrebom MSP-ova da ostanu konkurentni, npr. da sudjeluju u aktivnostima digitalizacije, internacionalizacije i inovacija te da unaprijede svoju radnu snagu. Ograničeni pristup financiranju negativno utječe na stope stvaranja, rasta i preživljavanja poduzeća te na spremnost novih poduzetnika da preuzmu održiva poduzeća u kontekstu poslovnog nasljeđivanja.

(25) Kako bi se prevladali ti tržišni neuspjesi i osiguralo da MSP-ovi zadrže svoju ulogu temelja za konkurentnost gospodarstva Unije, malim i srednjim poduzećima potrebna je dodatna potpora u obliku dužničkih i vlasničkih instrumenata u okviru sastavnice politika koja se odnosi na MSP-ove fonda InvestEU, uspostavljenog Uredbom [...] Europskog parlamenta i Vijeća[52]. Instrument kreditnog jamstva za zajmove uspostavljen Uredbom (EU) br. 1287/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[53] ima dokazanu dodanu vrijednost i očekuje se da će dati pozitivan doprinos za najmanje 500 000 MSP-ova; pravni sljednik uspostavit će se u okviru sastavnice politika koja se odnosi na MSP-ove fonda InvestEU.

(26) Ciljevi politike iz ovog Programa obuhvatit će se i financijskim instrumentima i proračunskim jamstvom u okviru sastavnice politika koja se odnosi na MSP-ove fonda InvestEU. Financijska potpora trebala bi se upotrebljavati za uklanjanje tržišnih nedostataka ili neoptimalnih ulagačkih situacija, na razmjeran način, a djelovanjima se ne bi smjelo udvostručiti ili istisnuti privatno financiranje ili narušiti tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Mjere bi trebale imati jasnu europsku dodanu vrijednost.

(27) Programom bi se MSP-ovima trebala omogućiti djelotvorna potpora tijekom njihova životnog ciklusa. On bi se trebao temeljiti na jedinstvenom znanju i stručnom znanju razvijenom u odnosu na MSP-ove i industrijske sektore te na dugogodišnjem iskustvu u radu s europskim, nacionalnim i regionalnim dionicima. Ta bi se potpora trebala temeljiti na uspješnom iskustvu Europske poduzetničke mreže kao jedinstvene kontaktne točke za poboljšanje konkurentnosti MSP-ova i razvoja njihova poslovanja na jedinstvenom tržištu i izvan njega. U okviru Mreže planira se nastaviti pružati usluge u ime drugih programa Unije, posebno za program Obzor 2020., uz upotrebu financijskih sredstava iz tih programa. Program mentorstva za nove poduzetnike trebao bi i dalje biti sredstvo kojim se novim ili potencijalnim poduzetnicima omogućuje stjecanje iskustva u poslovanju povezivanjem s iskusnim poduzetnikom iz druge zemlje i time omogućuje jačanje poduzetničkih talenata. Programom bi se trebalo dodatno težiti njegovu rastu i proširiti njegov geografski opseg te tako ponuditi širi raspon mogućnosti povezivanja za poduzetnike, prema potrebi u komplementarnosti s drugim inicijativama Unije.

(28) Klasteri su strateški alat za podupiranje konkurentnosti i proširivanja MSP-ova jer nude povoljna poslovna okruženja. Zajedničke klasterske inicijative trebale bi postići kritičnu masu kako bi se ubrzao rast MSP-ova. Povezivanjem specijaliziranih ekosustava, klasteri stvaraju nove poslovne mogućnosti za MSP-ove te ih se bolje integrira u europske i globalne strateške

[52] COM(2018) 439 final.

[53] Uredba (EU) br. 1287/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Programa za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća (COSME) (2014.–2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1639/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 33.).

lance vrijednosti. Potpora bi se trebala pružiti za razvoj transnacionalnih partnerskih strategija i provedbu zajedničkih aktivnosti, uz potporu europske platforme za suradnju klastera. Održiva partnerstva trebala bi se poticati s nastavkom financiranja ako se ostvare uspješnost i ključne etape sudjelovanja. Izravna potpora MSP-ovima trebala bi se usmjeriti preko klasterskih organizacija za sljedeće: prihvaćanje naprednih tehnologija, nove poslovne modele, niskougljična i resursno učinkovita rješenja, kreativnost i dizajn, unapređenje vještina, privlačenje talenata, ubrzavanje poduzetništva i internacionalizaciju. Ostali specijalizirani subjekti koji pružaju potporu MSP-ovima trebali bi biti povezani kako bi se olakšala industrijska transformacija i provedba strategija pametne specijalizacije. Programom bi se stoga trebalo pridonijeti rastu i izgraditi veze s Unijinim (digitalnim) inovacijskim centrima i ulaganjima u okviru kohezijske politike i programa Obzor Europa. Mogu se razmotriti i sinergije s programom Erasmus.

(29) Kreativnost i inovacije ključni su za konkurentnost industrijskih lanaca vrijednosti Unije. Oni predstavljaju katalizatore za industrijsku modernizaciju i doprinose pametnom, uključivom održivom rastu. Međutim, MSP-ovi još uvijek zaostaju u njihovu prihvaćanju. Programom bi se stoga trebale podupirati ciljane mjere, mreže i partnerstva za inovacije usmjerene na kreativnost u cijelom industrijskom lancu vrijednosti.

(30) Europske norme imaju važnu ulogu na unutarnjem tržištu. Od ključnog su interesa za konkurentnost poduzeća, a posebno MSP-ova. One su i ključni alat za potporu zakonodavstvu i politikama Unije u nizu ključnih područja kao što su energija, klimatske promjene, informacijska i komunikacijska tehnologija, održiva upotreba resursa, inovacije, sigurnost proizvoda, zaštita potrošača, sigurnost radnika i radni uvjeti te starenje stanovništva, a time i pozitivan doprinos društvu u cjelini.

(31) Europske aktivnosti normizacije uređene su Uredbom (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća[54] i provode se s pomoću dugogodišnjeg javno-privatnog partnerstva koje je ključno za postizanje ciljeva utvrđenih u toj uredbi te u općenitim i sektorskim politikama Unije u području normizacije.

(32) Zajednički okvir financijskog izvještavanja koji dobro funkcionira ključan je za unutarnje tržište, za djelotvorno funkcioniranje tržišta kapitala te realizaciju integriranog tržišta za financijske usluge u kontekstu unije tržišta kapitala.

(33) U skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća[55], međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) koje je donio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, kao i povezana tumačenja Odbora za tumačenje MSFI-ja trebaju se uključiti u pravo Unije kako bi ih primjenjivala trgovačka društva s vrijednosnim papirima prijavljenima na uređenom tržištu u Uniji, samo ako MSFI-ji ispunjavaju kriterije iz te uredbe, uključujući zahtjev da računi daju „istinit i točan prikaz” kako je utvrđeno u članku 4. stavku 3. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća[56] te da oni doprinose europskom javnom

---

54 Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

55 Uredba (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda (SL L 243, 11.9.2002., str. 1.)

56 Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

dobru. Takvi međunarodni računovodstveni standardi trebaju se razviti u okviru transparentnog i demokratski odgovornog postupka. Stoga MSFI ima veliku ulogu u funkcioniranju unutarnjeg tržišta te je u izravnom interesu Unije osigurati da se postupkom razvoja i odobravanja MSFI-ja oblikuju standardi usklađeni sa zahtjevima pravnog okvira unutarnjeg tržišta. Stoga je važno uspostaviti odgovarajuće uvjete financiranja Zaklade za MSFI-je.

(34) Uzimajući u obzir ulogu Europske savjetodavne skupine za financijsko izvještavanje (EFRAG) u ocjenjivanju usklađenosti MSFI-ja sa zahtjevom prava i politike Unije, kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 1606/2002, nužno je da Unija osigura stabilno financiranje EFRAG-a te tako doprinese njegovu financiranju. Tehnički rad EFRAG-a trebao bi se usredotočiti na tehničko savjetovanje Komisije o odobravanju MSFI-ja kao i o odgovarajućem sudjelovanju u procesu razvoja takvog MSFI-ja te bi se trebalo osigurati da se interesi Unije na odgovarajući način uzimaju u obzir u postupku utvrđivanja međunarodnih standarda. Ti bi interesi trebali uključivati pojam „opreznosti" i održavanje zahtjeva „istinitog i točnog prikaza", kako je utvrđeno u Direktivi 2013/34/EU, te europskog javnog dobra kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 1606/2002, uzimajući u obzir učinak MSFI-ja na financijsku stabilnost i gospodarstvo. Trebalo bi osnovati Europski laboratorij za korporativno izvješćivanje u okviru Europske savjetodavne skupine za financijsko izvještavanje (EFRAG) u cilju promicanja inovacija i razvoja najboljih praksa u području korporativnog izvješćivanja. Na tom forumu trgovačka društva i ulagači mogu razmjenjivati najbolje prakse, posebno u području nefinancijskog izvješća i izvješćivanja o održivosti.

(35) U području zakonske revizije Nadzorna skupina, međunarodna organizacija odgovorna za nadzor reforme upravljanja Međunarodne federacije računovođa (IFAC) osnovala je 2005. Odbor za nadzor javnog interesa (PIOB). Uloga PIOB-a je nadziranje postupka koji dovodi do donošenja Međunarodnih revizijskih standarda i drugih aktivnosti u javnom interesu koje obavlja IFAC. Međunarodni revizijski standardi mogu se donijeti u svrhu njihove primjene u Uniji, posebno pod uvjetom da su izrađeni u skladu s propisanim postupcima, pod javnim nadzorom i uz zadovoljavanje uvjeta transparentnosti, u skladu s člankom 26. Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[57]. S obzirom na uvođenje Međunarodnih revizijskih standarda u Uniji i ključnu ulogu PIOB-a u osiguravanju da ispunjavaju zahtjeve utvrđene Direktivom 2006/43/EZ, važno je osigurati odgovarajuće mehanizme financiranja PIOB-a.

(36) Unija doprinosi osiguravanju visoke razine zaštite potrošača, uz osnaživanje potrošača i njihovo stavljanje u središte unutarnjeg tržišta podupirući i upotpunjujući politike država članica u težnji da se građanima, kada su u ulozi potrošača, omogući potpuno korištenje prednosti unutarnjeg tržišta i da se pritom konkretnim djelovanjima primjereno zaštiti njihova sigurnost te njihovi pravni i ekonomski interesi. Unija mora osigurati i da zakoni o sigurnosti potrošača i proizvoda budu ispravno i jednako provedeni na terenu te da poduzeća uživaju ravnopravne uvjete uz pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Osim toga, potrebno je osnažiti i poticati potrošače te im pomagati da donesu održive odluke te na taj način doprinose održivom, energetskom i resursno učinkovitom gospodarstvu te kružnom gospodarstvu.

(37) Program bi trebao biti usmjeren na podizanje svijesti potrošača, poduzeća, civilnog društva i tijela o propisima Unije o potrošačima i sigurnosti te na osnaživanje potrošača i njihovih predstavničkih organizacija na nacionalnoj razini i na razini Unije, posebno podupiranjem *Bureau Européen des Unions de Consommateurs* (BEUC), koji je odavno uspostavljena i

[57] Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ (SL L 157, 9.6.2006., str. 87).

priznata nevladina organizacija koja predstavlja interese potrošača u odnosu na sve relevantne politike Unije, i Europske udruge za koordinaciju predstavništva potrošača u normizaciji (ANEC), koja zastupa interes potrošača u pogledu pitanja normizacije. Pritom bi posebnu pozornost trebalo posvetiti novim potrebama tržišta u pogledu promicanja održive potrošnje i sprečavanja slabih točaka, kao i izazova nastalih zbog digitalizacije gospodarstva ili razvoja novih obrazaca potrošnje i poslovnih modela. Programom bi se trebali podupirati razvoj relevantnih informacija o tržištima, izazovima u području politika, novim pitanjima i ponašanjima te pregled pokazatelja Unije za potrošače.

(38) Programom bi se trebala podupirati nacionalna nadležna tijela, uključujući ona koja su odgovorna za praćenje sigurnosti proizvoda, koja surađuju, posebno putem sustava brzog uzbunjivanja Unije za opasne proizvode. Trebalo bi se podupirati i osiguravanje provedbe Direktive 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[58] i Uredbe (EZ) br. 765/2008 u pogledu zaštite potrošača i sigurnosti proizvoda, te mreža za suradnju u zaštiti potrošača i međunarodna suradnja između relevantnih tijela u trećim zemljama i u Uniji. Programom bi se trebalo težiti i osiguravanju pristupa kvalitetnom izvansudskom rješavanju sporova i internetskom rješavanju sporova te informacijama o mogućnostima pravne zaštite za sve potrošače i trgovce.

(39) Europska mreža centara za zaštitu potrošača pomaže potrošačima u ostvarivanju koristi od svojih prava potrošača u Uniji pri kupnji robe i usluga na unutarnjem tržištu i u EGP-u, na internetu ili tijekom putovanja. Ta mreža s 30 centara, koju zajednički financiraju programi Unije za potrošače, već više od 10 godina pokazuje svoju dodanu vrijednost za jačanje povjerenja potrošača i trgovaca na unutarnjem tržištu. Obrađuje više od 100 000 zahtjeva korisnika godišnje i dopire do milijuna građana putem svojih tiskovnih i internetskih informacijskih aktivnosti. Jedna je od najcjenjenijih mreža za pomoć građanima Unije i većina njezinih centara uključuje kontaktne točke za pravo unutarnjeg tržišta, npr. Direktivu 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[59], te se njezinom evaluacijom ističe važnost nastavka rada. Mreža namjerava razviti i dogovore o uzajamnosti sa sličnim tijelima u trećim zemljama.

(40) Provjerom prikladnosti potrošačkog i tržišnog prava Unije koju je Komisija provela u svibnju 2017. ukazano je na potrebu za boljim osiguravanjem provedbe pravila i olakšavanjem pravnih lijekova u slučaju da potrošači trpe štetu zbog kršenja prava o zaštiti potrošača. Kao rezultat toga Komisija je u travnju 2018. donijela „Nove pogodnosti za potrošače” kako bi osigurala, među ostalim, jednako postupanje prema potrošačima na cijelom unutarnjem tržištu u odnosu na dvojne standarde kvalitete, veće kapacitete za izvršavanje zakonodavstva u državama članicama, poboljšanu sigurnost proizvoda, veću međunarodnu suradnju i nove mogućnosti za pravnu zaštitu posebno putem zajedničkih tužbi kvalificiranih subjekata. Cilj Programa trebao bi biti podupiranje politike zaštite potrošača s pomoću jačanja svijesti i izgradnje znanja, izgradnje kapaciteta i razmjene najboljih praksa organizacija potrošača i tijela za zaštitu potrošača, umrežavanja i razvoja prikupljanja informacija o tržištu, jačanja baze dokaza o funkcioniranju unutarnjeg tržišta za potrošače, jačanja informacijskih sustava i komunikacijskih alata, među ostalim.

(41) Na građane posebno utječe funkcioniranje tržišta financijskih usluga. Ta su tržišta ključna sastavnica unutarnjeg tržišta i zahtijevaju čvrst okvir za regulaciju i nadzor koji osigurava ne samo financijsku stabilnost i održivo gospodarstvo, nego pruža i visoku razinu zaštite potrošača i drugih krajnjih korisnika financijskih usluga, uključujući male ulagatelje, štediše, ugovaratelje

[58] Direktiva 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda (SL L 11, 15.1.2002., str. 4.).

[59] Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.).

osiguranja, članove i korisnike mirovinskih fondova, pojedinačne dioničare, zajmoprimce i MSP-ove. Važno je povećati njihov kapacitet za sudjelovanje u donošenju politika u financijskom sektoru.

(42) Programom bi se stoga trebale nastaviti podupirati posebne aktivnosti obuhvaćene programom za izgradnju kapaciteta za razdoblje 2017.–2020. kojim se jača sudjelovanje potrošača i drugih krajnjih korisnika financijskih usluga u oblikovanju politika Unije, kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2017/826 Europskog parlamenta i Vijeća[60], kojom je nastavljen pilot-projekt te pripremno djelovanje za razdoblje 2012.–2017. To je potrebno kako bi tvorci politika čuli mišljenja dionika koji nisu stručnjaci u financijskom sektoru te kako bi se osiguralo bolje zastupanje interesa potrošača i drugih krajnjih korisnika financijskih usluga. Trebalo bi rezultirati boljim politikama financijskih usluga, posebno zahvaljujući boljem javnom razumijevanju pitanja o kojima je riječ u Financijskoj uredbi i boljoj financijskoj pismenosti.

(43) U okviru pilot-projekta, između 2012. i 2013., kao i pripremnog djelovanja, između 2014. i 2016., Komisija je dodijelila bespovratna sredstva dvjema organizacijama nakon godišnjeg otvorenog poziva na podnošenje prijedloga. Te su dvije organizacije Finance Watch, osnovana 2011. uz dodjelu bespovratnih sredstava Unije u skladu s belgijskim pravom kao međunarodno neprofitno udruženje, i Better Finance, koja je rezultat uzastopnih reorganizacija i izmjena naziva postojećih europskih udruženja ulagatelja i dioničara od 2009. Programom izgradnje kapaciteta uspostavljenim u skladu s Uredbom (EU) 2017/826 te su dvije organizacije utvrđene kao jedini korisnici. Stoga je potrebno nastaviti sa sufinanciranjem tih organizacija u okviru Programa. Međutim, to bi financiranje trebalo podlijegati preispitivanju.

(44) Visoka razina zdravstvene zaštite u cijelom lancu opskrbe hranom nužna je kako bi se omogućilo učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Siguran i održiv lanac opskrbe hranom preduvjet je za društvo i unutarnje tržište. Prekogranične zdravstvene krize i panične reakcije na incidente povezane sa sigurnošću hrane narušavaju funkcioniranje unutarnjeg tržišta ograničavanjem kretanja osoba i robe te otežavanjem proizvodnje.

(45) Opći je cilj prava Unije u području prehrambenog lanca pridonijeti visokoj razini zdravlja ljudi, životinja i bilja u cijelom prehrambenom lancu, pridonijeti poboljšanju dobrobiti životinja, doprinijeti visokoj razini zaštite i informiranja potrošača te visokoj razini zaštite okoliša, uključujući očuvanje biološke raznolikosti, uz istodobno poboljšanje održivosti europske proizvodnje hrane i hrane za životinje, povećanje standarda kvalitete u cijeloj Uniji, povećanje konkurentnosti Unijine industrije hrane i hrane za životinje te davanje prednosti stvaranju radnih mjesta.

(46) S obzirom na posebnu prirodu djelovanja koja se odnose na visoku razinu zdravlja ljudi, životinja i bilja u prehrambenom lancu, u ovoj je Uredbi potrebno predvidjeti posebne kriterije prihvatljivosti za dodjelu bespovratnih sredstava i upotrebu javne nabave. Posebno, odstupajući od Uredbe (EU, Euratom) Europskog parlamenta i Vijeća[61] („Financijska uredba”), kao iznimka u odnosu na načelo zabrane retroaktivnosti, troškovi hitnih mjera, zbog njihove hitne i nepredvidive prirode, trebali bi biti prihvatljivi i uključivati i troškove nastale kao rezultat sumnje na pojavu bolesti ili štetnog organizma, pod uvjetom da je ta pojava potvrđena i da je Komisija o njoj obaviještena. Komisija bi trebala preuzeti odgovarajuće proračunske obveze i plaćanje prihvatljivih rashoda nakon potpisivanja pravnih obveza i procjene zahtjeva za

---

60 Uredba (EU) 2017/826 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o uspostavi programa Unije za potporu određenih aktivnosti kojima se jača sudjelovanje potrošača i drugih krajnjih korisnika financijskih usluga u oblikovanju politika Unije u području financijskih usluga za razdoblje 2017.–2020. (SL L 129, 19.5.2017., str. 17.).

61 [dodati]

plaćanje država članica. Troškovi bi trebali biti prihvatljivi i za mjere zaštite koje su poduzete u slučaju izravne prijetnje stanju zdravlja u Uniji kao posljedica pojave ili razvoja, na području treće zemlje, države članice ili prekomorskih zemalja i područja, određenih bolesti životinja i zoonoza, kao i u odnosu na mjere zaštite ili druge relevantne aktivnosti poduzete kao potpora zdravstvenom stanju bilja u Uniji.

(47) Službene kontrole koje provode države članice ključan su instrument za provjeru i praćenje toga provode li se, poštuju i izvršavaju odgovarajući zahtjevi Unije. Djelotvornost i učinkovitost sustava službene kontrole ključne su za održavanje visoke razine sigurnosti za ljude, životinje i bilje u cijelom prehrambenom lancu uz istodobno osiguravanje visoke razine zaštite okoliša i dobrobiti životinja. Potrebno je omogućiti financijsku potporu Unije za takve mjere kontrole. Osobito bi trebalo omogućiti financijski doprinos za referentne laboratorije Unije kako bi mogli snositi troškove koji proizlaze iz provedbe programa rada koje je odobrila Komisija. Povrh toga, s obzirom na to da i djelotvornost službenih kontrola ovisi o tome je li nadzornim tijelima dostupno dobro osposobljeno osoblje s odgovarajućim poznavanjem prava Unije, Unija bi trebala doprinijeti njihovu osposobljavanju i relevantnim programima razmjene u organizaciji nadležnih tijela.

(48) Visokokvalitetna europska statistika koja se razvija, proizvodi i diseminira u okviru europskog statističkog programa ključna je za odlučivanje na temelju dokaza. Trebala bi biti pravodobno dostupna i doprinijeti provedbi politika Unije u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, posebno uzimajući u obzir jačanje i integraciju gospodarskog upravljanja, socijalnu, ekonomsku i teritorijalnu koheziju, održivi razvoj, poljoprivrednu politiku, socijalnu dimenziju Europe i globalizaciju.

(49) Europska statistika neophodna je za donošenje odluka Unije i za mjerenje uspješnosti i učinka inicijativa Unije. Stoga bi trebalo osigurati daljnje pružanje i razvoj europske statistike s pristupom na razini Unije i s perspektivom izvan okvira unutarnjeg tržišta kako bi se obuhvatile sve aktivnosti i područja politike Unije, uključujući osnaživanje poduzeća i građana za donošenje utemeljenih odluka.

(50) S obzirom na njegov horizontalni karakter, europski statistički program podliježe posebnim zahtjevima, a posebno onima utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća[62], osobito u pogledu poštovanja statističkih načela, funkcioniranja Europskog statističkog sustava i njegova upravljanja, uključujući ulogu i zadaće dodijeljene Odboru za Europski statistički sustav i Komisiji, te u pogledu uspostave i provedbe programiranja statističkih aktivnosti.

(51) Program je dostavljen Odboru za Europski statistički sustav na prethodno ispitivanje u skladu s Uredbom (EZ) br. 223/2009.

(52) Unija i države članice obvezale su se na provedbu UN-ova Programa održivog razvoja do 2030. Doprinošenjem ostvarenju Programa održivog razvoja do 2030. Unija i njezine države članice poticat će snažniju, održiviju, uključiviju, sigurniju i prosperitetniju Europu. Program bi trebao doprinijeti provedbi Programa do 2030., uključujući uravnoteženjem gospodarske, socijalne i okolišne dimenzije održivog razvoja.

---

62 Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str. 164.).

(53) Uzimajući u obzir važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama koje je Unija preuzela u pogledu provedbe Pariškog sporazuma i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, ovim bi se Programom trebalo pridonijeti općim klimatskim aktivnostima i ostvarenju općeg cilja od 25 % proračunskih rashoda Unije za potporu klimatskim ciljevima. Relevantna djelovanja bit će utvrđena tijekom pripreme i provedbe Programa, te će se ponovno ocijeniti u okviru relevantnih evaluacija i postupaka preispitivanja.

(54) Ovom se Uredbom utvrđuje financijska omotnica Programa koja predstavlja primarni referentni iznos, u smislu [*reference to be updated as appropriate according to the new inter-institutional agreement:* point 17 of the Interinstitutional Agreement of 2 December 2013 between the European Parliament, the Council and the Commission on budgetary discipline, on cooperation in budgetary matters and on sound financial management[63]], za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.

(55) Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru predviđa se suradnja u područjima koja podliježu Programu između Unije i njezinih država članica, s jedne strane, te zemalja Europskog udruženja za slobodnu trgovinu koje sudjeluju u Europskom gospodarskom prostoru, s druge strane. Sudjelovanje u Programu trebalo bi omogućiti i drugim zemljama, uključujući susjedne zemlje Unije i zemlje koje su podnijele zahtjev za članstvo u Uniji, zemlje kandidatkinje ili zemlje pristupnice Uniji. Uz to, u području europske statistike Program bi trebao biti otvoren Švicarskoj u skladu sa Sporazumom između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o suradnji u području statistike[64].

(56) Treće zemlje koje su članice Europskoga gospodarskog prostora (EGP) mogu sudjelovati u programima Unije u okviru suradnje uspostavljene Sporazumom o EGP-u, kojim se predviđa provedba programa odlukom na temelju tog sporazuma. Treće zemlje mogu sudjelovati i na temelju drugih pravnih instrumenata. U ovu bi Uredbu trebalo bi uvesti posebnu odredbu kako bi se dala potrebna prava pristupa odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) i Europskom revizorskom sudu da na sveobuhvatan način izvršavaju svoje nadležnosti.

(57) Financijska uredba primjenjuje se na ovaj Program. Njome se utvrđuju pravila o izvršenju proračuna Unije, uključujući pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama i javnoj nabavi.

(58) Djelovanja koje se provode u okviru prethodnih programa i proračunskih linija pokazala su se primjerenima te bi ih trebalo zadržati. Novim djelovanjima uvedenima u okviru Programa posebno se nastoji ojačati dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Kako bi se osiguralo više jednostavnosti i fleksibilnosti u izvršenju Programa i time bolje ostvarilo ciljeve, djelovanja bi trebala definirana kao općenite, generičke kategorije. U Program bi trebalo uključiti i popise okvirnih aktivnosti koje se odnose na posebne ciljeve u području konkurentnosti ili posebnih aktivnosti koje proizlaze iz regulatornih zahtjeva, primjerice u području normizacije, donošenja propisa o prehrambenom lancu i europske statistike.

(59) Potrebno je navesti određene kategorije subjekata koji ispunjavaju uvjete za financiranje te one subjekte koji bi trebali biti prihvatljivi za financiranje bez poziva na podnošenje prijedloga.

(60) S obzirom na sve veću međusobnu povezanost svjetskog gospodarstva, Program bi i dalje trebao osiguravati mogućnost uključivanja vanjskih stručnjaka, poput službenika iz trećih

---

63 Upućivanje će se ažurirati: SL C 373, 20.12.2013., str. 1.
Sporazum je dostupan na: *https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013Q1220(01)&from=EN*

64 SL L 90, 28.3.2006., str. 2.

zemalja, predstavnika međunarodnih organizacija ili gospodarskih subjekata u određene aktivnosti.

(61) Potrebno je navesti posebne kriterije koji se odnose na pravila o sufinanciranju i prihvatljive troškove.

(62) U skladu s obvezom Komisije, navedenom u Komunikaciji od 19. listopada 2010. pod naslovom „Preispitivanje proračuna EU-a”[65], u pogledu dosljednosti i pojednostavnjenja programa financiranja, sredstva bi se trebala dijeliti s drugim instrumentima financiranja Unije ako predviđena djelovanja u okviru Programa slijede ciljeve koji su zajednički za različite instrumente financiranja isključujući, međutim, dvostruko financiranje.

(63) Ovaj bi program trebao doprinijeti ukupnoj potpori kojom su obuhvaćene posebne potrebe najudaljenijih regija i njihova integracija u unutarnje tržište, kako je nedavno ponovno potvrđeno u Komunikaciji Komisije „Jače i obnovljeno strateško partnerstvo s najudaljenijim regijama EU-a”[66].

(64) Programom bi se trebale promicati sinergije uz izbjegavanje udvostručavanja s povezanim programima i djelovanjima Unije. Djelovanja u okviru ovog Programa trebala bi biti komplementarna s onima iz programa Carina i Fiscalis koji su uspostavljeni Uredbom (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća[67] i Uredbom (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća[68], kojima je također cilj poduprijeti i poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

(65) Programom bi se trebale promicati sinergije i komplementarnosti u pogledu MSP-ova i potpore poduzetništvu u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj uspostavljenog Uredbom (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća[69]. Osim toga, sastavnica politika koja se odnosi na MSP-ove fonda InvestEU uspostavljenog Uredbom (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća[70] osigurat će potporu pri zaduživanju i potporu vlasničkim ulaganjima kako bi se MSP-ovima olakšao pristup sredstvima i njihova dostupnost. Programom bi se trebale tražiti i sinergije sa svemirskim programom koji je uspostavljen Uredbom (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća[71] u odnosu na poticanje MSP-ova da ostvaruju koristi od revolucionarnih inovacija i drugih rješenja razvijenih u okviru tih programa.

(66) Ovim bi se Programom trebale promicati sinergije s programom Obzor Europa, uspostavljenim Uredbom (EU) br. [...] Europskog parlamenta i Vijeća[72], kojim se nastoje promicati istraživanja i inovacije. To bi se posebno trebalo odnositi na komplementarnost s djelovanjima budućeg Europskog vijeća za inovacije za inovativna poduzeća, kao i s potporom uslugama za MSP-ove.

(67) Program bi trebao promicati sinergije i komplementarnosti s programom Digitalna Europa uspostavljenim Uredbom (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća[73] čiji je cilj promicanje digitalizacije gospodarstva i javnog sektora Unije.

(68) Osim toga, Programom bi se trebalo težiti i sinergijama s Fondom za pravosuđe, prava i vrijednosti, uspostavljenim Uredbom (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća[74], kojim se

65 COM(2010) 700 final od 19. listopada 2010.
66 COM(2017) 623 final.
67 COM(2018) 442 final.
68 COM(2018) 443 final.
69 COM(2018) 372 final.
70 COM(2018) 439 final.
71 COM(2018) 447 final.
72 COM(2018) 435 final.
73 COM(2018) 434 final.
74 COM(2018) 375 final.

nastoji poduprijeti daljnji razvoj europskog područja pravde za djelotvornost nacionalnih pravosudnih sustava, ključnog sredstva za pravedno i troškovno učinkovito europsko gospodarstvo.

(69) Ovim bi se Programom trebale promicati sinergije s programom Erasmus uspostavljenim Uredbom (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća[75], Fondom solidarnosti Europske unije uspostavljenim Uredbom (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća[76] i Europskim socijalnim fondom plus, koji je uspostavljen Uredbom (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća[77], u području mobilnosti radne snage i mladih, što je ključno za dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

(70) Konačno, djelovanja u pogledu prehrambenog lanca kao što su veterinarske i fitosanitarne mjere u slučaju kriznih situacija povezanih sa zdravljem životinja i biljaka mogla bi se dopuniti intervencijama koje se temelje na tržištu iz Unijina programiranja zajedničke poljoprivredne politike utvrđenog Uredbom (EU) [...] Europskog parlamenta i Vijeća[78].

(71) Djelovanja u okviru Programa trebala bi se prema potrebi upotrebljavati za uklanjanje tržišnih nedostataka ili pronalaženje rješenja za neoptimalna ulaganja, razmjerno i izbjegavajući udvostručavanje ili istiskivanje privatnih ulaganja te bi trebala imati jasnu europsku dodanu vrijednost.

(72) Provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u vezi s donošenjem programa rada kojima se provode djelovanja koja doprinose visokoj razini zdravlja ljudi, životinja i bilja u cijelom prehrambenom lancu. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[79].

(73) Vrste financiranja i metode provedbe u okviru ove Uredbe trebalo bi odabrati na temelju njihova kapaciteta da se s pomoću njih ostvare posebni ciljevi djelovanja i rezultati, posebno uzimajući u obzir troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik neusklađenosti. To bi trebalo uključivati razmatranje upotrebe jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova te financiranja koje nije povezano s troškovima, kako je navedeno u članku 125. stavku 1. Financijske uredbe.

(74) Kako bi se osiguralo redovito praćenje i izvješćivanje, od samog bi početka trebalo uspostaviti ispravan okvir za praćenje djelovanja i rezultata Programa. Takvo bi se praćenje i izvješćivanje trebalo bi se temeljiti na pokazateljima kojima se mjere učinci djelovanja u okviru Programa u odnosu na unaprijed utvrđene osnovne vrijednosti.

(75) U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma od 13. travnja 2016. o boljoj izradi zakonodavstva[80] postoji potreba za evaluacijom ovog Programa na temelju informacija prikupljenih posebnim zahtjevima za praćenje, izbjegavajući pritom prekomjerne propise i administrativna opterećenja, osobito za države članice. Ti bi zahtjevi, prema potrebi, trebali uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za evaluaciju učinaka Programa na terenu.

(76) Popis bolesti životinja i zoonoza koje ispunjavaju uvjete za financiranje u okviru hitnih mjera te za financiranje u okviru programa iskorjenjivanja, kontrole i nadzora trebalo bi utvrditi na

---

75 COM(2018) 367 final.

76 COM(2018) 322 final, članak 10.

77 COM(2018) 382 final.

78 COM(2018) 393 final.

79 Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

80 SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

temelju bolesti životinja iz dijela I. poglavlja 2. Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća[81], Uredbe (EZ) br. 2160/2003 Europskog parlamenta i Vijeća[82] i Uredbe (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća[83].

(77) Kako bi se u obzir uzele situacije izazvane bolestima životinja koje imaju znatan utjecaj na uzgoj stoke ili trgovinu stokom, razvoj zoonoza koje predstavljaju prijetnju ljudima ili novi trendovi u području znanosti ili epidemiologije, kao i bolesti životinja, koje bi mogle predstavljati novu prijetnju za Uniju, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s izmjenom popisa bolesti životinja i zoonoza. Kako bi se osigurala djelotvorna ocjena napretka Programa u postizanju njegovih ciljeva, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s preispitivanjem ili dopunjavanjem pokazatelja za mjerenje ostvarenja posebnih ciljeva ako se to smatra potrebnim i za dopunu ove Uredbe odredbama o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(78) U skladu s [*reference to be updated as appropriate according to a new decision on OCTs:* člankom 94. Odluke Vijeća 2013/755/EU[84]] osobe i subjekti s boravištem odnosno poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama i područjima (PZP) ispunjavaju uvjete za financiranje, podložno pravilima i ciljevima Programa i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili relevantno prekomorsko područje povezani.

(79) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[85], Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95[86], Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96[87] i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939[88], financijski interesi Unije trebaju se štititi razmjernim mjerama, među ostalim i sprečavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i istragom nepravilnosti i prijevara, povratom izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno

---

81 Uredba (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja („Zakon o zdravlju životinja”) (SL L 84, 31.3.2016., str. 1.).

82 Uredba (EZ) br. 2160/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenoga 2003. o kontroli salmonele i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom (SL L 325, 12.12.2003., str. 1.).

83 Uredba (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija (SL L 147, 31.5.2001., str. 1.).

84 Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

85 Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

86 Uredba Vijeća (EZ, Euroatom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

87 Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

88 Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanjem administrativnih sankcija. Konkretno, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon za prijevare i druge nezakonite aktivnosti kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća[89]. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji primaju sredstva Unije moraju u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti Komisiji, OLAF-u, EPPO-u i Europskom revizorskom sudu (ERS) nužna prava i pristup te se pobrinuti da sve treće strane koje su uključene u izvršavanje sredstava Unije osiguraju jednakovrijedna prava.

(80) Horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije primjenjuju se na ovu Uredbu. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se prije svega određuje postupak za utvrđivanje i izvršenje proračuna putem bespovratnih sredstava, javne nabave, nagrada, neizravne provedbe te predviđaju provjere odgovornosti financijskih aktera. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a odnose se i na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama jer je poštovanje vladavine prava ključan preduvjet za dobro financijsko upravljanje i učinkovito financiranje Unije.

(81) Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća[90] uređuje se obrada osobnih podataka koja se provodi u državama članicama u kontekstu ove Uredbe i pod nadzorom nadležnih tijela država članica. Uredbom (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća[91] uređuje se obrada osobnih podataka koju provodi Komisija u okviru ove Uredbe i pod nadzorom Europskog nadzornika za zaštitu podataka. Svaka razmjena ili prijenos informacija od strane nadležnih tijela mora biti u skladu s pravilima o prijenosu osobnih podataka kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2016/679, a svaka razmjena ili prijenos informacija od strane Komisije mora biti u skladu s pravilima o prijenosu osobnih podataka kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 45/2001.

(82) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe zbog prekogranične naravi uključenih pitanja ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog većeg potencijala djelovanja Unije oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

(83) Program bi trebao osigurati i veću vidljivost i usklađenost unutarnjeg tržišta Unije, konkurentnost poduzeća, uključujući MSP-ove, i djelovanja povezana s europskom statistikom prema europskim građanima, poduzećima i upravama.

---

89 Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

90 Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

91 Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

(84) Uredbu (EU) br. 99/2013 , Uredbu (EU) br. 1287/2013, Uredbu (EU) br. 254/2014 Europskog parlamenta i Vijeća[92], Uredbu (EU) br. 258/2014 Europskog parlamenta i Vijeća[93], Uredbu (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća [94], Uredbu (EU) br. 2017/826 trebalo bi staviti izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

(85) Primjereno je osigurati neometan prijelaz između programa u područjima konkurentnosti poduzeća i MSP-ova, zaštite potrošača, potrošača i krajnjih korisnika u području financijskih usluga, donošenja politika u području financijskih usluga, prehrambenog lanca i europske statistike, uspostavljenih Uredbom (EU) br. 1287/2013, Uredbom (EU) br. 254/2014, Uredbom (EU) 2017/826, Uredbom (EU) br. 258/2014, Uredbom (EU) br. 652/2014, Uredbom (EU) br. 99/2013 i ovog Programa, posebno u vezi s nastavkom višegodišnjih mjera i evaluacijom dosadašnjih programa,

92 Uredba (EU) br. 254/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o višegodišnjem programu za potrošače za razdoblje 2014.–2020. i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1926/2006/EZ (SL L 84, 20.3.2014., str. 42.).

93 Uredba (EU) br. 258/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o uspostavi programa Unije za podupiranje posebnih aktivnosti u području financijskog izvještavanja i revizije za razdoblje 2014.–2020. i stavljanju izvan snage Odluke br. 716/2009/EZ (SL L 105, 8.4.2014., str. 1.)

94 Uredba (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o utvrđivanju odredaba za upravljanje rashodima koji se odnose na prehrambeni lanac, zdravlje i dobrobit životinja te na biljno zdravstvo i biljni reprodukcijski materijal, o izmjeni direktiva Vijeća 98/56/EZ, 2000/29/EZ i 2008/90/EZ, uredbi (EZ) br. 178/2002, (EZ) br. 882/2004 i (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 66/399/EEZ, 76/894/EEZ i 2009/470/EZ (SL L 189, 27.6.2014., str. 1.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja program za poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta i konkurentnosti poduzeća, uključujući mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća, te okvir za financiranje razvoja, proizvodnje i diseminacije europske statistike u smislu članka 13. Uredbe (EZ) br. 223/2009 („Program”).

Njome se određuju ciljevi Programa, proračun za razdoblje 2021.–2027., oblici financiranja koje osigurava Unija i pravila za osiguravanje tog financiranja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(1) „operacije mješovitog financiranja” znači djelovanja financirana iz proračuna Unije, među ostalim u okviru mehanizama za mješovito financiranje u skladu s člankom 2. stavkom 6. Financijske uredbe, u kojima se kombiniraju bespovratni oblici potpore i/ili financijski instrumenti iz proračuna Unije i povratni oblici potpore iz razvojnih ili drugih javnih financijskih institucija te komercijalnih financijskih institucija i ulagatelja;

(2) „europska statistika” znači statistika koja je razvijena, proizvedena i diseminirana u skladu s Uredbom (EZ) br. 223/2009;

(3) „pravni subjekt” znači bilo koja fizička osoba ili pravna osoba osnovana i priznata kao takva u skladu s nacionalnim pravom, pravom Unije ili međunarodnim pravom, koja ima pravnu osobnost i koja može, djelujući u svoje ime, izvršavati prava i preuzimati obveze, ili subjekt bez pravne osobnosti u skladu s člankom 197. stavkom 2. točkom (c) Uredbe (EU, Euratom) Europskog parlamenta i Vijeća („Financijska uredba”);

(4) „mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća” znači mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća kako su definirana u Preporuci Komisije 2003/361/EZ[95] u verziji od 6. svibnja 2003.;

(5) „treća zemlja” znači zemlja koja nije članica Unije.

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. Opći su ciljevi Programa sljedeći:

   (a) poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta, a posebno radi zaštite i osnaživanja građana, potrošača i poduzeća, posebno mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća

[95] Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

(MSP), osiguravanjem provedbe prava Unije, olakšavanjem pristupa tržištu, utvrđivanjem normi i promicanjem zdravlja ljudi, životinja i biljaka te dobrobiti životinja; kao i unaprijediti suradnju među nadležnim tijelima država članica i između nadležnih tijela država članica i Komisije te decentraliziranih agencija Unije;

(b) pružiti visokokvalitetnu, usporedivu i pouzdanu statistiku o Europi, koja podupire osmišljavanje, praćenje i evaluaciju svih politika Unije i pomaže tvorcima politika, poduzećima, akademskoj zajednici, građanima i medijima donijeti utemeljene odluke i aktivno sudjelovati u demokratskom procesu.

2. Posebni su ciljevi Programa sljedeći:

(a) povećati djelotvornost unutarnjeg tržišta, olakšati sprečavanje i uklanjanje prepreka, podupirati razvoj, provedbu i izvršavanje zakonodavstva Unije u područjima unutarnjeg tržišta robe i usluga, javne nabave, nadzora tržišta, kao i u područjima prava trgovačkih društava, ugovornog i izvanugovornog prava, sprečavanja pranja novca, slobodnog kretanja kapitala, financijskih usluga i tržišnog natjecanja, uključujući razvoj alata za upravljanje;

(b) poboljšati konkurentnost poduzeća s posebnim naglaskom na MSP-ove i postizanje dodatnosti s pomoću mjera koje pružaju različite oblike potpore MSP-ovima, pristup tržištima, uključujući internacionalizaciju MSP-ova, povoljnije poslovno okruženje za MSP-ove, konkurentnost sektora, modernizaciju industrije i promicanje poduzetništva;

(c) osiguravati djelotvorno funkcioniranje unutarnjeg tržišta putem postupaka normizacije kojima se:

i.| omogućuje financiranje europske normizacije i sudjelovanja dionika u uspostavi europskih normi;

ii. podupire razvoj visokokvalitetnih međunarodnih standarda financijskog izvještavanja i revizije, olakšava njihova integracija u pravo Unije i promiču inovacije i razvoj najboljih praksi u korporativnom izvješćivanju;

(d) promicati interese potrošača i osigurati visoku razinu zaštite potrošača i sigurnosti proizvoda putem:

i.| pružanja pomoći potrošačima, poduzećima i civilnom društvu te njihova osnaživanja i obrazovanja; osiguravanja visoke razine zaštite potrošača, održive potrošnje i sigurnosti proizvoda, posebno podupiranjem nadležnih tijela za izvršavanje zakonodavstva i organizacija predstavnika potrošača te aktivnosti suradnje; osiguravanja da svi potrošači imaju pristup pravnoj zaštiti; pružanja odgovarajućih informacija o tržištima i potrošačima;

ii. jačanja sudjelovanja potrošača, drugih krajnjih korisnika financijskih usluga i civilnog društva pri donošenju politika u području financijskih usluga; promicanja boljeg razumijevanja financijskog sektora;

(e) doprinositi visokoj razini zdravlja ljudi, životinja i bilja u cijelom prehrambenom lancu i u povezanim područjima, uključujući sprečavanjem i iskorjenjivanjem bolesti i štetnih organizama, podupirati poboljšanje dobrobiti životinja kao i održivu proizvodnju i potrošnju hrane;

(f) proizvoditi i priopćavati visokokvalitetnu statistiku o Europi pravodobno, nepristrano i troškovno učinkovito, s pomoću pojačanih partnerstava s Europskim statističkim sustavom iz članka 4. Uredbe (EZ) br. 223/2009 i sa svim relevantnim vanjskim

stranama, upotrebom višestrukih izvora podataka, metoda napredne analize podataka, pametnih sustava i digitalnih tehnologija.

Članak 4.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje 2021.–2027. iznosi 4 088 580 000 EUR u tekućim cijenama.

2. U okviru iznosa iz stavka 1., sljedeći okvirni iznosi dodjeljuju se za sljedeće ciljeve:

   (a) 1 000 000 000 EUR za cilj iz članka 3. stavka 2. točke (b);

   (b) 188 000 000 EUR za cilj iz članka 3. stavka 2. točke (d) podtočke i.;

   (c) 1 680 000 000 EUR za cilj iz članka 3. stavka 2. točke (e);

   (d) 552 000 000 EUR za cilj iz članka 3. stavka 2. točke (f).

3. Iznos iz stavka 1. može se upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Programa, posebno s obzirom na aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, kao i upotrebe mreža informacijske tehnologije usmjerenih na obradu i razmjenu informacija te upotrebu i razvoj alata informacijske tehnologije.

4. Za cilj iz članka 3. stavka 2. točke (e) proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke.

5. Odstupajući od članka 111. stavka 2. Financijske uredbe, Komisija izvršava proračunsku obvezu za bespovratna sredstva dodijeljena za veterinarske i fitosanitarne hitne mjere u okviru posebnog cilja iz članka 3. stavka 2. točke (e) ove Uredbe nakon procjene zahtjeva za plaćanje koje su podnijele države članice.

6. Sredstva dodijeljena državama članicama na temelju podijeljenog upravljanja mogu se, na njihov zahtjev, prenijeti u Program. Komisija ta sredstva izvršava izravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (a) Financijske uredbe ili neizravno u skladu s točkom (c) tog članka. Ako je moguće, ta se sredstva upotrebljavaju u korist predmetne države članice.

Članak 5.

Treće zemlje pridružene Programu

Program je otvoren za sljedeće treće zemlje:

(a) članice Europskog udruženja za slobodnu trgovinu (EFTA) koje su članice Europskoga gospodarskog prostora (EGP) u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o EGP-u;

(b) zemlje pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate u skladu s općim načelima i općim uvjetima njihova sudjelovanja u programima Unije uspostavljenima u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća o pridruživanju ili sličnim ugovorima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i njih;

(c) zemlje na koje se odnosi europska politika susjedstva u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije uspostavljenima u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća o pridruživanju ili sličnim ugovorima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;

(d) treće zemlje u skladu s uvjetima iz posebnih sporazuma o sudjelovanju određene treće zemlje u bilo kojem Unijinu programu ako se tim sporazumom:

i.| osigurava pravedna ravnoteža u pogledu doprinosa i koristi koje ostvaruje treća zemlja koja sudjeluje u programima Unije;

ii. utvrđuju uvjeti za sudjelovanje u programima, uključujući izračun financijskih doprinosa za pojedinačne programe i njihove administrativne troškove;

iii. na treću zemlju ne prenose ovlasti donošenja odluka o programu;

iv. jamči da Unija ima pravo osigurati dobro financijsko upravljanje i štititi svoje financijske interese.

Doprinosi iz točke ii. smatraju se namjenskim prihodima u skladu s člankom [21. stavkom 5.] Financijske uredbe.

Članak 6.

Provedba i oblici EU-ova financiranja

1. Program se provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom ili neizravnog upravljanja s tijelima navedenima u članku 62. stavku 1. točki (c) Financijske uredbe.

2. Programom se može omogućiti financiranje u bilo kojem obliku navedenom u Financijskoj uredbi, posebice u obliku bespovratnih sredstava, nagrada i javne nabave. Njime se može omogućiti financiranje i u obliku financijskih instrumenata u okviru operacija mješovitog financiranja.

3. Doprinosima mehanizmu uzajamnog osiguranja mogu se pokriti rizici povezani s osiguranjem povrata sredstava koje primatelji duguju te se oni smatraju dostatnim jamstvom u okviru Financijske uredbe. Primjenjuju se odredbe iz [članka X.] Uredbe XXX [sljednika Uredbe o Jamstvenom fondu][96].

POGLAVLJE II.

BESPOVRATNA SREDSTVA

Članak 7.

Bespovratna sredstva

Bespovratna sredstva u okviru Programa dodjeljuju se te se njima upravlja u skladu s glavom VIII. Financijske uredbe.

Članak 8.

Prihvatljiva djelovanja

1. Samo djelovanja kojima se provode ciljevi navedeni u članku 3. prihvatljiva su za financiranje.

2. Sljedeća djelovanja za provedbu ciljeva iz članka 3. posebno su prihvatljiva:

[96] [dodati]

(a) stvaranje odgovarajućih uvjeta za osnaživanje svih sudionika unutarnjeg tržišta, uključujući poduzeća, građane i potrošače, civilno društvo i javna tijela transparentnim informacijama i kampanjama za podizanje osviještenosti, razmjenom najboljih praksi, promicanjem dobrih praksi, razmjenom i širenjem stručnog znanja te znanja i organizacije u pogledu osposobljavanja;

(b) osiguravanje mehanizama za građane, potrošače, krajnje korisnike, civilno društvo i poduzeća koji su predstavnici Unije da doprinose političkim raspravama, politikama i procesu donošenja odluka, posebno podupiranjem funkcioniranja predstavničkih organizacija na nacionalnoj razini i na razini Unije;

(c) jačanje kapaciteta, olakšavanje i koordinacija zajedničkih djelovanja među državama članicama i među nadležnim tijelima država članica i između nadležnih tijela država članica i Komisije, decentraliziranih agencija Unije i tijela trećih zemalja;

(d) potpora djelotvornom osiguravanju provedbe i modernizaciji pravnog okvira Unije i njegovoj brzoj prilagodbi okruženju koje se stalno mijenja, među ostalim prikupljanjem podataka i analizama; studije, evaluacije i preporuke o politikama; organizacija demonstracijskih aktivnosti i pilot-projekata; komunikacijske aktivnosti; razvoj namjenskih informatičkih alata kojima se osigurava transparentno i učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

3. Sljedeća djelovanja kojima se provodi posebni cilj naveden u članku 3. stavku 2. točki (b) prihvatljiva su za financiranje:

(a) pružanje različitih oblika potpore MSP-ovima;

(b) olakšavanje pristupa MSP-ova tržištima, pružanje potpore pri njihovu suočavanju s globalnim i društvenim izazovima i poslovnom internacionalizacijom te jačanje vodećeg položaja industrije Unije u globalnim lancima vrijednosti, uključujući Europsku poduzetničku mrežu;

(c) uklanjanje tržišnih prepreka, administrativnog opterećenja i stvaranje povoljnog poslovnog okruženja kako bi se MSP-ove osnažilo da ostvare koristi od unutarnjeg tržišta;

(d) olakšavanje rasta poduzeća, uključujući razvoj vještina i industrijsku transformaciju u proizvodnim i uslužnim sektorima;

(e) podupiranje konkurentnosti poduzeća i cijelih sektora gospodarstva te podupiranje integracije MSP-ova u suradnju u području inovacija i lanca vrijednosti kroz strateško povezivanje ekosustava i klastera, uključujući zajedničku klastersku inicijativu;

(f) poticanje poduzetničkog poslovnog okruženja i poduzetničke kulture, uključujući program mentorstva za nove poduzetnike te podupiranje novoosnovanih poduzeća, poslovne održivosti i rastućih poduzeća.

4. Za financiranje su prihvatljiva djelovanja utvrđena u člancima 15. i 16. Uredbe (EU) br. 1025/2012 i provedba posebnog cilja iz članka 3. stavka 2. točke (c) podtočke i. ove Uredbe.

5. Za financiranje su prihvatljiva djelovanja kojima se pruža potpora za aktivnosti usmjerene na razvoj, primjenu, ocjenjivanje i praćenje međunarodnih standarda u području financijskog izvještavanja i revizije te nadzor nad tim postupcima utvrđivanja standarda i provedbu posebnog cilja iz članka 3. stavka 2. točke (c) podtočke ii.

6. Djelovanja utvrđena u Prilogu I. kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (e) prihvatljiva su za financiranje.

7. Djelovanja utvrđena u Prilogu II. kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (f) prihvatljiva su za financiranje.

Članak 9.

Prihvatljivi subjekti

1. Osim kriterija iz članka 197. Financijske uredbe primjenjuju se kriteriji prihvatljivosti iz stavaka od 2. do 7. ovog članka.

2. Uz uvjete prihvatljivosti utvrđene u stavcima od 3. do 7., u okviru Programa prihvatljivi su sljedeći subjekti:

   (a) pravni subjekti osnovani u jednoj od sljedećih zemalja:

      i.| državi članici ili prekomorskoj zemlji ili području koje je s njome povezano;

      ii. trećoj zemlji pridruženoj Programu u skladu s člankom 5.;

   (b) svaki pravni subjekt osnovan u skladu s pravom Unije ili svaka međunarodna organizacija;

   (c) pravni subjekti osnovani u trećoj zemlji koja nije pridružena Programu iznimno su prihvatljivi za sudjelovanje, pod uvjetom da se djelovanjem nastoje ostvariti ciljevi Unije i da aktivnosti izvan Unije pridonose djelotvornosti intervencija koje se provode na područjima država članica na koje se Ugovori primjenjuju.

3. Pravni subjekti osnovani u trećoj zemlji koja nije pridružena Programu mogu sudjelovati u sljedećim djelovanjima:

   (a) djelovanjima kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (b);

   (b) djelovanjima za potporu zaštite potrošača kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (d) podtočke i.

   Subjekti koji sudjeluju u djelovanjima iz točaka (a) i (b) nemaju pravo primati financijske doprinose Unije, osim ako je to bitno za Program, posebno u smislu konkurentnosti i pristupa tržištima za poduzeća Unije ili u smislu zaštite potrošača koji borave u Uniji. Ta se iznimka ne primjenjuje na subjekte koji ostvaruju dobit.

4. Za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (c) podtočke i. ove Uredbe prihvatljivi su subjekti navedeni u člancima 15. i 16. Uredbe (EU) br. 1025/2012.

5. Za djelovanja kojima se podupire zaštita potrošača i provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (d) podtočke i. te koja se odnose na Europsku mrežu centara za zaštitu potrošača prihvatljiva su sljedeća tijela:

   (a) tijelo koje je imenovala država članica ili treća zemlja iz članka 5. koje je neprofitno tijelo odabrano u transparentnom postupku;

   (b) javno tijelo.

6. Treće zemlje, bez obzira na to jesu li pridružene Programu, prihvatljive su za sljedeća djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (e):

   (a) mjere zaštite poduzete u slučaju izravne prijetnje stanju zdravlja u Uniji kao rezultat pojave ili razvoja, na području treće zemlje ili države članice, jedne od bolesti životinja i zoonoza navedenih u Prilogu III. ili jednog od organizama štetnih za bilje navedenih u programu rada iz članka 16.;

(b) mjere zaštite ili druge relevantne aktivnosti poduzete u svrhu potpore stanju zdravlja bilja u Uniji.

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 20. radi izmjene Priloga III. ako je potrebno uzeti u obzir situacije izazvane tim bolestima životinja koje imaju znatan utjecaj na uzgoj stoke ili trgovinu stokom, razvoj zoonoza koje predstavljaju prijetnju ljudima ili novi znanstveni ili epidemiološki razvoj i bolesti životinja za koje je vjerojatno da predstavljaju novu prijetnju Uniji.

Osim u slučaju bolesti životinja i organizama štetnih za bilje koji imaju znatan učinak na Uniju, nepridružene bi zemlje u načelu trebale same financirati svoje sudjelovanje u djelovanjima iz točaka (a) i (b).

7. Za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (f) ove Uredbe prihvatljivi su sljedeći pravni subjekti:

(a) nacionalni statistički uredi i druga nacionalna tijela kako je navedeno u članku 5. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 223/2009;

(b) za djelovanja kojima se podupiru mreže suradnje, ostala tijela koja djeluju u području statistike koja nisu tijela iz točke (a) ovog stavka;

(c) neprofitni subjekti koji su neovisni o sektorskim, komercijalnim i ekonomskim ili drugim sukobljenim interesima i za primarne ciljeve i aktivnosti imaju promicanje i potporu provedbe Kodeksa prakse europske statistike iz članka 11. Uredbe (EZ) br. 223/2009 i provedbu novih metoda proizvodnje europske statistike čiji je cilj povećanje učinkovitosti i poboljšanje kvalitete na razini Unije.

Članak 10.

Imenovani korisnici

Sljedećim se subjektima mogu dodijeliti bespovratna sredstva u okviru programa bez poziva na podnošenje prijedloga:

(a) za djelovanja u području nadzora tržišta kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (a) ove Uredbe, tijelima za nadzor tržišta država članica kako su navedena u članku 17. Uredbe (EZ) br. 765/2008 i članku 11. [Prijedloga Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila i postupaka za poštovanje i provedbu zakonodavstva Unije o usklađivanju u području proizvoda][97];

(b) za djelovanja u području akreditacije i nadzora tržišta kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (a) ove Uredbe, tijelu priznatom u skladu s člankom 14. Uredbe (EZ) br. 765/2008 za obavljanje aktivnosti iz članka 32. Uredbe (EZ) br. 765/2008;

(c) za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (c) podtočke i. ove Uredbe subjektima iz članka 17. Uredbe (EU) br. 1025/2012;

(d) za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (c) podtočke ii., Europskoj savjetodavnoj skupini za financijsko izvještavanje (EFRAG), Zakladi za međunarodne standarde financijskog izvještavanja i Odboru za nadzor javnog interesa (PIOB);

[97] COM(2017) 795 final.

(e) za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (d) podtočke i. u vezi sa zastupanjem interesa potrošača na razini Unije, *Bureau Européen des Unions de Consommateurs* (BEUC) i Europskom udruženju za koordinaciju zastupanja potrošača u standardizaciji (ANEC) pod uvjetom da nemaju sukobljene interese te da putem svojih članova zastupaju interese potrošača u Uniji u najmanje dvije trećine država članica;

(f) za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (d) podtočke ii., organizacijama Finance Watch i Better Finance pod sljedećim uvjetima koji se procjenjuju na godišnjoj razini:

i.| subjekti ostaju nevladine, neprofitne organizacije, neovisne o sektorskim, komercijalnim ili ekonomskim interesima;

ii. nemaju sukobljenih interesa i putem svojih članova zastupaju interese potrošača Unije i drugih krajnjih korisnika u području financijskih usluga;

(g) za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (e) ove Uredbe;

i.| nadležnim tijelima država članica i njihovim povezanim subjektima, referentnim laboratorijima Europske unije i referentnim centrima Europske unije iz članaka 92., 95. i 97. Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća[98] i međunarodnim organizacijama;

ii. samo u slučaju djelovanja opisanih u članku 9. stavku 6. točkama (a) i (b) ove Uredbe, trećim zemljama bez obzira na to jesu li pridružene Programu;

(h) za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (f) ove Uredbe nacionalnim statističkim uredima i drugim nacionalnim tijelima iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EU) br. 223/2009.

Članak 11.

Kriteriji za evaluaciju i dodjelu

Jedna ili više komisija za evaluaciju djelovanja kojima se provodi posebni cilj ili ciljevi iz članka 3. stavka 2. mogu se sastojati u cijelosti ili djelomično od vanjskih stručnjaka.

Članak 12.

Pravila o sufinanciranju

1. Za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (a) ove Uredbe u odnosu na tijela za nadzor tržišta država članica i trećih zemalja pridruženih Programu te s obzirom na objekte Unije za ispitivanje iz članka 20. [Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila i postupaka za poštovanje i provedbu zakonodavstva Unije o usklađivanju u području proizvoda], Programom se može financirati do 100 %

[98] Uredba (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, o izmjeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Vijeća 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke Vijeća 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama) (SL L 95, 7.4.2017., str. 1.).

prihvatljivih troškova djelovanja, pod uvjetom da se ne krši načelo sufinanciranja kako je definirano Financijskom uredbom.

2. Za bespovratna sredstva dodijeljena Odboru za nadzor javnog interesa (PIOB) koji provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (c) podtočke ii., ako financiranje Međunarodne federacije računovođa (IFAC) u određenoj godini dosegne više od dvije trećine ukupnoga godišnjeg financiranja, godišnji doprinos za tu godinu ograničen je na najviši iznos naveden u programu rada iz članka 16.

3. Za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (e) ove Uredbe, Programom se može financirati do 100 % prihvatljivih troškova, pod uvjetom da se ne krši načelo sufinanciranja kako je definirano u članku 190. Financijske uredbe.

4. Za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (f) ove Uredbe, Programom se može financirati do 95 % prihvatljivih troškova djelovanja kojima se podupiru mreže suradnje, kako su navedene u članku 15. Uredbe (EZ) br. 223/2009.

Članak 13.

Prihvatljivi troškovi

Uz kriterije navedene u članku 186. Financijske uredbe, za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (e) ove Uredbe primjenjuju se sljedeći kriteriji prihvatljivosti troškova:

(a) u skladu s člankom 193. stavkom 2. točkom (b) Financijske uredbe troškovi su prihvatljivi prije datuma početka provedbe aktivnosti;

(b) takvi troškovi mogu biti prihvatljivi i kao posljedica poduzimanja mjera povezanih sa sumnjom na pojavu bolesti ili prisutnost štetnog organizma, pod uvjetom da je ta pojava ili prisutnost naknadno potvrđena.

Troškovi iz točke (a) prvog stavka prihvatljivi su od datuma obavijesti o pojavi bolesti ili prisutnosti štetnog organizma, Komisiji.

Članak 14.

Kumulativno, komplementarno i kombinirano financiranje

1. Za djelovanje za koje je primljen doprinos u okviru drugog programa Unije može se dobiti doprinos i iz Programa, uz uvjet da ti doprinosi ne pokrivaju iste troškove. Na svaki doprinos djelovanju primjenjuju se pravila programa Unije koji ga daje. Kumulativno financiranje ne prelazi ukupne prihvatljive troškove djelovanja te se potpora iz različitih programa Unije može izračunati na proporcionalnoj osnovi u skladu s dokumentima kojima se utvrđuju uvjeti za potporu.

2. Djelovanja za koja je dodijeljen Pečat izvrsnosti ili koja ispunjavaju sljedeće kumulativne, usporedive uvjete:

(a) ocijenjena su u pozivu na podnošenje prijedloga u okviru Programa;

(b) usklađena su s minimalnim zahtjevima u pogledu kvalitete tog poziva na podnošenje prijedloga;

(c) ne mogu se financirati na temelju tog poziva na podnošenje prijedloga zbog proračunskih ograničenja;

mogu primati potporu Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda, Europskog socijalnog fonda plus ili Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, u skladu s člankom [67.] stavkom 5. Uredbe (EU) XX [Uredba o zajedničkim odredbama] i člankom [8.] Uredbe (EU) XX [Financiranje, upravljanje i praćenje zajedničke poljoprivredne politike], pod uvjetom da su ta djelovanja u skladu s ciljevima predmetnog programa. Primjenjuju se pravila fonda iz kojeg se pruža potpora.

3. Operacija može primati potporu iz jednog ili više programa Unije. U takvim se slučajevima rashodi prijavljeni u zahtjevu za plaćanje ne navode u zahtjevu za plaćanje za drugi program.

4. Iznos rashoda koji se unose u zahtjev za plaćanje može se izračunati za svaki predmetni program na proporcionalnoj osnovi, u skladu s dokumentom kojim se utvrđuju uvjeti za potporu.

POGLAVLJE III.

OPERACIJE MJEŠOVITOG FINANCIRANJA

Članak 15.

Operacije mješovitog financiranja

Operacije mješovitog financiranja iz ovog Programa provode se u skladu s [Uredbom o fondu InvestEU] i glavom X. Financijske uredbe.

POGLAVLJE IV.

PLANIRANJE, PRAĆENJE, PROVEDBA I KONTROLA

Članak 16.

Provedba Programa

1. Program se provodi prema programima rada iz članka 110. Financijske uredbe. U programima rada navodi se, ako je primjenjivo, cjelokupni iznos namijenjen operacijama mješovitog financiranja.

2. Komisija provedbenim aktima donosi programe rada za provedbu posebnog cilja iz članka 3. stavka 2. točke (e) kako je navedeno u Prilogu I. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 21. stavka 2.

3. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, djelovanja utvrđena u Prilogu II. ovoj Uredbi kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (f) ove Uredbe provode se u skladu s člancima 14. i 17. Uredbe (EZ) br. 223/2009.

Članak 17.

Praćenje i izvješćivanje

1. Pokazatelji za izvješćivanje o napretku Programa prema ostvarivanju posebnih ciljeva iz članka 3. stavka 2. navedeni su u Prilogu IV.

2. Kako bi se osigurala djelotvorna procjena napretka Programa u ostvarenju njegovih ciljeva, Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 20. kako bi prema potrebi preispitala ili nadopunila pokazatelje iz Priloga IV. i kako bi dopunila ovu Uredbu odredbama o uspostavljanju okvira za praćenje i evaluaciju.

3. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da se podaci za praćenje provedbe Programa i rezultati prikupljaju djelotvorno, učinkovito i pravodobno. U tom cilju uvode se razmjerne obveze izvješćivanja za korisnike sredstava Unije i, ako je potrebno, države članice.

Članak 18.

Evaluacija

1. Evaluacije se provode pravodobno kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka odlučivanja.

2. Privremena evaluacija Programa provodi se nakon što bude dostupno dovoljno informacija o njegovoj provedbi, a najkasnije četiri godine nakon početka provedbe Programa.

3. Za djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (c) podtočke ii. Komisija priprema godišnje izvješće o radu Zaklade za međunarodne standarde financijskog izvještavanja s obzirom na razvoj međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, o radu Odbora za nadzor javnog interesa i o radu Europske savjetodavne skupine za financijsko izvještavanje. Komisija dostavlja izvješće Europskom parlamentu i Vijeću.

4. U skladu s člankom 13. Uredbe (EZ) br. 223/2009 Komisija se obraća Odboru za Europski statistički sustav radi dijela evaluacije koji se odnosi na djelovanja kojima se provodi posebni cilj iz članka 3. stavka 2. točke (f) ove Uredbe prije njihova donošenja i podnošenja Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Na kraju provedbe Programa, a najkasnije četiri godine nakon završetka razdoblja iz članka 1., Komisija provodi završnu evaluaciju Programa.

6. Komisija dostavlja zaključke evaluacija i svoje primjedbe Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija.

Članak 19.

Zaštita financijskih interesa Unije

Ako u Programu treća zemlja sudjeluje na temelju odluke u skladu s međunarodnim sporazumom ili drugim pravnim instrumentom, treća je zemlja dužna dodijeliti potrebna prava i dati potreban pristup kako bi se odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i Europski revizorski sud ovlastili za sveobuhvatno vršenje svojih nadležnosti. Kad je riječ o OLAF-u, ta prava uključuju pravo na provođenje istraga, uključujući provjere i inspekcije na terenu, propisane u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 o istragama koje provodi OLAF.

Članak 20.

Postupak delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 9. i 17. dodjeljuje se Komisiji do 31. prosinca 2028.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 9. i 17. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članaka 9. i 17. stupa na snagu ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 21.

Postupak Odbora

1. Komisiji pomaže Stalni odbor za prehrambeni lanac i zdravlje životinja uspostavljen člankom 58. Uredbe (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća[99]. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Ako se upućuje na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

   Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kada u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili kada to zahtijeva obična većina članova odbora.

[99] Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 031, 1.2.2002., str. 1.).

POGLAVLJE V.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

Informiranje, priopćavanje i promidžba

1. Korisnici sredstava Unije priznaju porijeklo i jamče vidljivost financiranja Unije (posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata) pružajući usklađene, učinkovite i proporcionalne ciljane informacije različitoj publici, uključujući medije i javnost.
2. Komisija provodi aktivnosti obavješćivanja i priopćivanja u pogledu Programa, djelovanja i rezultata. Financijski izvori dodijeljeni Programu također pridonose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se odnose na ciljeve navedene u članku 3.
3. Komisija (EUROSTAT) provodi aktivnosti informiranja i priopćavanja koje se odnose na provedbu posebnog cilja iz članka 3. stavka 2. točke (f), njegova djelovanja i rezultate ako se to odnosi na pripremu, proizvodnju i diseminaciju europske statistike u skladu sa statističkim načelima utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 223/2009.

Članak 23.

Stavljanje izvan snage

Uredbe (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014, (EU) br. 258/2014, (EU) br. 652/2014 i (EU) 2017/826 stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

Članak 24.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu predmetnih djelovanja do njihova zaključenja, na temelju uredbi (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014, (EU) br. 258/2014, (EU) br. 652/2014 i (EU) 2017/826 koje se nastavljaju primjenjivati na predmetna djelovanja do njihova zaključenja.
2. Financijskom omotnicom za Program mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između Programa i mjera donesenih u skladu s prethodnim programima uspostavljenima aktima iz stavka 1.
3. Odobrena sredstva mogu se prema potrebi unijeti u proračun nakon 2027. za pokrivanje troškova predviđenih u članku 4. stavku 3. kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja nisu dovršena do 31. prosinca 2027.

Članak 25.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike *(klaster programa)*

1.3. Vrsta prijedloga/inicijative

1.4. Osnova prijedloga/inicijative

1.5. Trajanje i financijski učinak

1.6. Predviđeni načini upravljanja

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja

2.2. Sustav upravljanja i kontrole

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

3.2.2. Procijenjeni učinak na administrativna odobrena sredstva

3.2.3. Doprinos trećih strana

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi Programa za jedinstveno tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, te europsku statistiku i o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014, (EU) br. 258/2014, (EU) br. 652/2014 i (EU) 2017/826

1.2. Predmetna područja politike *(klaster programa)*

Jedinstveno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

☒ novo djelovanje

☐ novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja[100]

☒ produženje postojećeg djelovanja

☒ spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Osnova prijedloga/inicijative

1.4.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

Uspostavljanje strukture unutarnjeg upravljanja radi koordinacije službi, zajedničkog pristupa uspostavljanju programa rada, praćenja i izvješćivanja o provedbi Programa i ostvarivanju rezultata.

Delegiranje ovlasti izvršnim agencijama, priprema programske dokumentacije i standardnih dokumenata za provedbu. Prilagodba sustava za upravljanje programima.

Za konkurentnost, MSP-ove i unutarnje tržište:

– uspostavljanje partnerstava s Europskom poduzetničkom mrežom, programom poslovne razmjene za poduzetnike, zajedničkom klasterskom inicijativom i partnerstvom za standardizaciju.

1.4.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*):

Djelovanje na razini Unije potrebno je kako bi se osigurali dosljedan razvoj jedinstvenog tržišta, nediskriminacija, zaštita potrošača i djelotvorno tržišno natjecanje, kako bi se razvili sposobnosti, suradnja i povjerenje među državama članicama, rješavala prekogranična pitanja te osigurala sigurnost jedinstvenog tržišta.

[100] Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

Priprema Programa može se ostvariti samo na razini Unije jer mjere zahtijevaju aktivnu suradnju i koordinaciju među državama članicama.

Očekivana ostvarena dodana vrijednost Unije (*ex post*):

Glavna je dodana vrijednost EU-a koja se postiže Programom potpora funkcionalnom unutarnjem tržištu putem:

- omogućavanja građanima/potrošačima (izravno ili neizravno), poduzećima (osobito MSP-ovima) i tijelima javne uprave da dobiju pun pristup prilikama koje im unutarnje tržište otvara,
- poticanja administrativne suradnje među državama članicama i između država članica i Komisije putem informacija, razmjene najbolje prakse i izgradnje kapaciteta,
- podupiranja izrade propisa, postavljanja normi i standarda, uključujući na međunarodnoj razini, i osiguravanje provedbe na razini Unije prikupljanjem i analizom podataka o financiranju.

1.4.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Na temelju evaluacija i iskustava stečenih u okviru obuhvaćenih programa i proračunskih linija vidljivo je da je njima ostvarena dodana vrijednost i da bi se trebali nastaviti.

U privremenoj evaluaciji **COSME-a**[101] zaključeno je da je Program vrlo važan za poticanje gospodarskog rasta i stvaranje prilika za zapošljavanje te da je čvrsto usklađen s promjenjivim potrebama malih i srednjih poduzeća. Snaga Programa leži u korištenju posrednika koji radi provedbe programa održavaju izravan, dugotrajan kontakt s MSP-ovima. Time je moguće prilagođavati potporu za MSP-ove za svaki sektor, na primjer turistički, tekstilni, kreativni itd., i postići visok multiplikacijski učinak mjera. Instrument kreditnog jamstva iz COSME-a postigao je znatan učinak na terenu te ga je Revizorski sud pozitivno ocijenio.

Potrebno je i kontinuirano ulaganje u povećavanje kvalitete, vidljivosti i transparentnosti **sredstava za upravljanje unutarnjim tržištem** (portal Vaša Europa, Vaša Europa – Savjeti, SOLVIT i informacijski sustav unutarnjeg tržišta) kako bi se pomagalo građanima i poduzećima u učinkovitom iskorištavanju njihovih prava na unutarnjem tržištu, ali i kako bi se pomoglo u situaciji sve veće prekogranične mobilnosti te aktivnostima daljnje digitalizacije jedinstvenog tržišta, tj. trebat će napraviti sveobuhvatnu modernizaciju portala Vaša Europa jer će se jedinstveni digitalni pristupnik temeljiti na tom portalu s novim korisničkim sučeljem (sustavom za pretraživanje) kojim će upravljati Komisija.

Studije su za djelovanja u području **tržišnog natjecanja** pokazale da su makroekonomski učinci izvršavanja zakonodavstva Unije u području tržišnog natjecanja znatni. U svakodnevnom osiguravanju provedbe politike Unije u području tržišnog natjecanja stečena su važna iskustva u utvrđivanju novih i sve većih poteškoća. Među njima je sve kompleksniji i zahtjevniji svijet koji se okreće oko informatike i podataka (sve sofisticiraniji informatički alati koje upotrebljavaju poduzeća, neprestano povećavanje razmjera elektroničkih komunikacija i upotrebe

[101] http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/28084

umjetne inteligencije, velikih podataka i algoritama) te potreba za dubljom i opsežnijom suradnjom s nacionalnim tijelima i sudovima.

U evaluaciji je potvrđeno da postojeći regulatorni okvir za **normizaciju** odgovara ciljevima, ali je i ukazano na područja za poboljšanje na razini politike i operative. Na razini politike najvažnija su iskustva stečena o: a) brzini i pravodobnosti razrade normi, b) uključivanju slabijih dionika koji zastupaju potrošače, ekološke interese, interese radnika, a posebno MSP-ove, koji povezuju inovacije sa standardizacijom u procesu normizacije, c) potpori konkurentnosti europskih poduzeća na globalnoj razini, d) jačanju komunikacijskih kanala između Komisije i europskog normizacijskog sustava.

U evaluaciji funkcioniranja **unutarnjeg tržišta robe** potvrđena je dodana vrijednost zajedničkih djelovanja tijela za nadzor tržišta. Međutim, kako bi se zaustavila poplava nesukladnih proizvoda koji se mogu naći na jedinstvenom tržištu, bilo bi potrebno uspostaviti dosljedniji okvir za koordinaciju zajedničkih djelovanja, smanjiti administrativni teret za tijela i povećati resurse, osobito za troškove ispitivanja proizvoda. Uz to, kako bi se ostvarile sve prednosti jedinstvenog tržišta, funkcioniranje uzajamnog priznavanja trebalo bi optimirati ciljanim informiranjem i osposobljavanjem, uključujući posebne mjere za sektore u kojima bi se uzajamnim priznavanjem moglo postići najveće povećanje konkurentnosti EU-a i poduprijeti suradnju nacionalnih tijela kako bi se među njima povećalo uzajamno priznavanje i izgradilo povjerenje u različite pravne sustave i zahtjeve povezane s proizvodima. Potvrđena je ključna uloga sustava EU-a za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti, zbog koje je opravdana trajna potpora na razini EU-a za akreditacijsku infrastrukturu propisanu u Uredbi (EZ) br. 765/2008.

Evaluacija **programa za potrošače** pokazala je da su dionici općenito zadovoljni u pogledu relevantnosti i djelotvornosti njegovih aktivnosti. Europski centri za zaštitu potrošača, akademija za e-provedbu i RAPEX ocijenjeni su vrlo visoko, kao i potpora BEUC-u i svim organiziranim događanjima za umrežavanje i dionike. Općenito, ocijenjeno je da su ciljevi i prioriteti programa za potrošače i dalje potpuno relevantni te da bi ga trebalo nastaviti. Mogli bi se postaviti dodatni prioriteti: održiva potrošnja, osiguravanje jedinstvene i visoke razine zaštite potrošača u cijeloj Uniji, potpora organizacijama za zaštitu potrošača na razini država članica (na primjer zajedno s državama članicama u njihovoj ulozi nadzornih tijela za zaštitu potrošača). Iskustvo pokazuje da bi Program trebao biti fleksibilniji kako bi se bolje pristupalo novim tržišnim pojavama uzrokovanima brzim i često nepredvidivim društvenim i tehnološkim promjenama.

Kad je riječ o **financijskim uslugama**, financiranje organizacija Better Finance i Finance Watch putem programa za izgradnju kapaciteta kojim se jača sudjelovanje potrošača i drugih krajnjih korisnika u donošenju politika Unije u području financijskih usluga također se smatra uspjehom, koji je objema organizacijama omogućio da se izgrade kao stručne organizacije izvan industrije, pa tim svojim dopunskim profilima donose znatnu dodanu vrijednost EU-a u ostvarivanju planiranih ciljeva. U kontekstu programa o standardima u području financijskog izvještavanja i revizije rezultati evaluacija jasno pokazuju da su ciljevi programa ostvareni, što znači da provedbeni mehanizmi djelotvorno funkcioniraju.

Evaluacija **Programa za prehrambeni lanac** u sredini provedbenog razdoblja potvrdila je da dodana vrijednost koju se htjelo postići programom (prvo objedinjavanje takvih mjera) ostvaruje željene ciljeve te da ciljevi i područja

djelovanja i dalje vrijede. U otvorenom javnom savjetovanju postavljena su pitanja o učinku mjera koje su se morale poduzeti nakon izbijanja zaraze organizmom Xylella fastidiosa (nametnik bilja) u južnoj Europi, čime se potvrdila potreba za većim fokusom na praćenju i prevenciji u fitosanitarnom području.

Evaluacija **Europskog statističkog programa** pokazuje da je trenutačni provedbeni mehanizam djelotvoran, da se Program provodi učinkovito i da ostvaruje svoje ciljeve. Iz Europskog statističkog programa dobiva se jasna dodana vrijednost EU-a, zahvaljujući usklađenom pružanju usporedivih i visokokvalitetnih podataka za Uniju. Međutim, u evaluaciji se pokazalo da je u budućnosti potrebno osigurati primjerene resurse za modernizaciju procesa izrade statistika kako bi se moglo odgovoriti na sve veće potrebe korisnika, posebno kad je riječ o pravodobnosti i obuhvaćanju novih podataka za nove potrebe politika, uz veću fleksibilnost i iskorištavanje novih tehnologija.

Raznolikost mjera poduzetih u okviru ovog programa (studije, ankete, pretplate na baze podataka, razvoj i održavanje informacijskih sustava za potporu poslovanja itd.) u svim područjima politika Unije omogućila je Komisiji da prilagodi svoje politike ogromnom i neprestano promjenjivom okruženju te da donosi prijedloge koji se temelje na dokazima, nakon opsežnog savjetovanja s dionicima.

1.4.4. Usklađenost i moguća sinergija s ostalim odgovarajućim instrumentima

Aktivnosti suradnje u okviru programâ **Fiscalis** i **Carina** obuhvaćaju ključne elemente za jačanje jedinstvenog tržišta EU-a. Carinska unija temelj je Unije te pokretač unutarnjeg tržišta i drugih političkih prioriteta Unije. Ima ključnu funkciju ne samo u pogledu svoje tradicionalne uloge u naplati carina za proračun Unije nego i zbog toga što carinska tijela imaju središnju ulogu u osiguravanju sigurnosti vanjskih granica i lanca opskrbe, što pridonosi sigurnosti Europske unije. Carinska tijela imaju važnu ulogu pri kontroli sigurnosti ili sukladnosti uvoza prehrambenih i neprehrambenih proizvoda. (30 % robe dolazi na jedinstveno tržište iz trećih zemalja). Za kontrolu uvoza potrebni su tijesna suradnja između carinskog nadzora i nadzora tržišta, zajednička djelovanja, povezivanje informacijskih sustava na razini Unije te izgradnja kapaciteta država članica za usklađivanje nacionalnih sustava.

Isto tako, prekogranične i transnacionalne aktivnosti usmjerene na gospodarsku suradnju u okviru **europskih strukturnih i investicijskih fondova** pružaju potporu jedinstvenom tržištu. Programom će se potaknuti MSP-ovi da ostvaruju koristi od revolucionarnih inovacija i drugih rješenja razvijenih u okviru drugih programa Unije, primjerice **Devetog okvirnog programa za istraživanje i razvoj** („Obzor Europa”) i svemirskog programa. U okviru programa Obzor Europa podupirat će svi oblici inovacija koje se razvijaju u poduzećima, ali posebna bi se pozornost trebala posvetiti stvaranju revolucionarnih inovacija s pomoću kojih se stvaraju tržišta i koje će se podupirati u okviru inicijative Europskog vijeća za inovacije. Europska poduzetnička mreža može dodati vrijednost pružanjem svojih mreža i drugih usluga podrške korisnicima djelovanja programa Obzor Europa. Konačno, pojednostavnjenje se provodi udruživanjem svih financijskih instrumenata kojima se

upravlja na središnjoj razini na razini EU-a u **fond InvestEU**[102], uključujući dužničke i vlasničke financijske instrumente, kako bi MSP-ovi ostvarili korist.

Djelotvornost Programa, posebno suradnja javnih tijela uključenih u njegovu provedbu, ovisi i o djelotvornosti programa **Digitalna Europa** jer će se njime osigurati digitalna interoperabilnost i infrastrukture koje su potrebne brojnim programima EU-a. Generička rješenja razvijena u okviru programa Digitalna Europa bit će pojednostavnjena i prilagođena svrsi te se mogu integrirati u informatička rješenja kojima se podržava unutarnje tržište u okviru Programa. Zajedničkim upravljanjem u pogledu interoperabilnih informatičkih rješenja u okviru programa i izvan njega mogla bi se dodatno povećati usklađenost među programima. Umjetna inteligencija, analiza velike količine podataka, pristup izvorima podataka i ostala povezana pitanja u području IT-a ključni su dio Programa tržišnog natjecanja. Budući da su te aktivnosti sadržane i u programu Digitalna Europa, djelotvornost Programa, uključujući Program tržišnog natjecanja, poticat će se u okviru programa Digitalna Europa.

Djelovanja Programa prehrambenog lanca kao što su veterinarske mjere u kriznim situacijama povezanima sa zdravljem životinja, koje uključuju usmrćivanje životinja i dekontaminaciju poljoprivrednih gospodarstava, mogla bi se dopuniti tržišno utemeljenim intervencijama na temelju **zajedničke poljoprivredne politike** Unije (ZPP).

Europski socijalni fond djelovat će kao katalizator za poticanje mobilnosti radne snage i mladih. Programom bi se trebalo pridonijeti rastu i izgradnji veza s Unijinim (digitalnim) inovacijskim centrima i ulaganjima Unije u okviru kohezijske politike i programa Obzor Europa. Mogu se razmotriti i sinergije s programom Erasmus.

1.5. Trajanje i financijski učinak

☒ **Ograničeno trajanje**

– ☒ na snazi od **1. siječnja 2021.** do **31. prosinca 2027.**

– ☒ financijski učinak od **1. siječnja 2021.** do **31. prosinca 2027.** za odobrena sredstva za preuzete obveze i od **1. siječnja 2021.** do **31. prosinca 2032.** za odobrena sredstva za plaćanje.

☐ **Neograničeno trajanje**

– provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG,

nakon čega slijedi redovna provedba.

1.6. Predviđeni načini upravljanja[103]

☒ **Izravno upravljanje** koje provodi Komisija

– ☒ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije

– ☒ putem izvršnih agencija

[102] [umetnuti upućivanje na Uredbu o fondu InvestEU]

[103] Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

☐ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☒ **Neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

– ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile;

– ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);

– ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu*;

– ☐ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe;

– ☐ tijelima javnog prava;

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;

– ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Napomene

Neizravno upravljanje može se provesti tijekom programa ako se pojavi posebna potreba i ako neizravno upravljanje predstavlja najprikladniji način financiranja, npr. preko međunarodnih organizacija i javnih tijela.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja

Uspostavlja se upravljačka struktura za koordiniranu provedbu Programa tijekom cijelog razdoblja primjene, čime se omogućuje kontinuirana razmjena podataka o njegovoj provedbi i ostvarivanju rezultata.

Očekuje se da će izvršne agencije provoditi dijelove Programa, osobito u pogledu cilja o konkurentnosti i MSP-ovima, cilja povezanog s prehrambenim lancem i politike zaštite potrošača.

Program će podlijegati evaluaciji u sredini programskog razdoblja te *ex post* evaluaciji u cilju procjene napretka u ostvarivanju ciljeva i rezultata. Evaluacija u sredini programskog razdoblja provodi se najkasnije četiri godine nakon početka programa. Završna evaluacija provodi se četiri godine nakon nje.

Aktivnosti u području tržišnog natjecanja provodit će se u skladu sa zahtjevom Komisije o izvješćivanju i praćenju, a primjenjivat će se pravila Glavne uprave. Posebno će se u godišnjim izvješćima o radu uzeti u obzir djelotvornost njihovih sustava unutarnje kontrole.

Kada je riječ o financijskim uslugama, pravilima za izvješćivanje predvidjet će se skup periodičnih i završnih izvješća koja trebaju dostaviti ugovaratelji i korisnici, čime će se omogućiti učinkovito praćenje aktivnosti. Pravila o izvješćivanju bit će razmjerna stvarnim potrebama i rizicima praćenja te prilagođena posebnim potrebama svakog ugovora i bespovratnih sredstava. Takva će se izvješća upotrebljavati i kao temelj za provođenje redovitih evaluacija uspješnosti, primjerice u kontekstu bespovratnih sredstava za poslovanje dodijeljenih u području financijskog izvještavanja i revizije.

Kada je riječ o unutarnjem tržištu robe i usluga, javnoj nabavi, nadzoru tržišta, normizaciji, konkurentnosti poduzeća i MSP-ova, praćenje provedbe Programa izravno će i kontinuirano osiguravati službe Komisije i izvršne agencije kojima se može povjeriti provedba dijelova Programa. Komisija će sastaviti godišnje izvješće o praćenju u kojem se ispituju učinkovitost i djelotvornost podupiranih aktivnosti u pogledu financijske provedbe, rezultata i, ako je moguće, učinaka te kako bi se omogućile potrebne prilagodbe prioriteta politike i financiranja. Mjerenje uspješnosti podliježe dosljednom skupu pokazatelja.

Tematsko područje sigurnost hrane u okviru Programa provodit će se izravnim upravljanjem s pomoću ponuđenih načina provedbe iz Financijske uredbe, uglavnom u obliku bespovratnih sredstava i javne nabave. Izravnim upravljanjem omogućuje se uspostavljanje izravnih kontakata s korisnicima/ugovarateljima koji su izravno uključeni u aktivnosti koje služe politikama Unije. Komisija osigurava izravno praćenje rezultata financiranih djelovanja. Načini plaćanja za djelovanja koja se financiraju bit će prilagođeni rizicima koji se odnose na financijske transakcije. Kako bi se osigurala djelotvornost, učinkovitost i ekonomičnost kontrola Komisije, strategija će biti usmjerena na ravnotežu *ex ante* i *ex post* provjera.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Program će se uglavnom provoditi u okviru izravnog upravljanja, posebno u obliku bespovratnih sredstava, javne nabave i nagrada.

Mogućnost primjene neizravnog upravljanja ostaje otvorena kako bi se u potpunosti iskoristile fleksibilnosti Financijske uredbe iz 2018. Financiranje može biti u obliku sporazuma o doprinosima ako se ovom metodom daje prednost u odnosu na dodjelu bespovratnih sredstava, npr. u suradnji s međunarodnim organizacijama ili javnim subjektima.

Moguće je primijeniti sve metode financiranja, uključujući pojednostavnjene oblike bespovratnih sredstava (jednokratni iznosi, jedinični troškovi, financiranje uz primjenu paušalne stope) i financiranje koje nije povezano s troškovima. Time se osigurava maksimalna fleksibilnost tijekom trajanja Programa.

Programom se objedinjuje širok raspon aktivnosti kojima se podupiru unutarnje tržište, konkurentnost poduzeća, posebice MSP-ova, i europska statistika. Njime se kombinira provedba politika velikog broja službi Komisije čime se nudi sinergija u izvršenju proračuna u području politika koje se odnose na funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Posebna pravila o prihvatljivosti za financiranje ograničena su na minimum kako bi se omogućila puna sloboda za razvoj međusektorskih djelovanja tijekom trajanja Programa. Posebne odredbe donose se samo ako to zahtijeva nastavak postojećih struktura financiranja s dokazanom dodanom vrijednošću i učinkom.

Ovaj je Program inicijativa za zajedničku provedbu politika o širokom rasponu pitanja povezanih s unutarnjim tržištem, konkurentnošću, MSP-ovima i statistikom. Prilike koje su već utvrđene u procjeni učinka u pogledu uspostave sinergija i razvoja međusektorskih inicijativa dodatno će se razvijati tijekom pripreme i prve faze provedbe programa. Tako se postiže usklađenost u unutarnjim kontrolama. Uspostavit će se primjerena struktura upravljanja kojom se osigurava suradnja između službi uključenih u provedbu. Namjere se odražavaju u međusektorskoj formulaciji prihvatljivih djelovanja iz članka 8. Programa.

Ako se Programom osigurava nastavak tekućih djelovanja, predviđene metode provedbe i unutarnje kontrole utvrđuju službe koje su trenutačno odgovorne za predmetne aktivnosti, kako je navedeno u nastavku.

Aktivnosti povezane s tržišnim natjecanjem provodit će se uglavnom putem javne nabave u okviru izravnog upravljanja, posebno za financiranje projekata IT-a. To uključuje djelotvorne postupke upravljanja IT-om, kojima se aktivno uključuju korisnici sustava. Svrha postupaka unutarnje kontrole povezanih s odobrenjem rashoda jest osigurati primjereno upravljanje rizicima koji se odnose na zakonitost i pravilnost temeljnih transakcija te vrstu plaćanja. Nadalje, sustav kontrole čine različiti sastavni dijelovi, kao što su izvješćivanje višem rukovodstvu, *ex ante* provjera koju provodi središnji financijski tim, unutarnji savjetodavni odbor za javnu nabavu i ugovore, *ex post* kontrole i revizije koje provode Služba za unutarnju reviziju i Europski revizorski sud.

U području ugovora/bespovratnih sredstava dodijeljenih u području financijskih usluga, financijske stabilnosti i unije tržišta kapitala Program će se provoditi pod izravnim upravljanjem. Postojat će stalna poveznica s radom u području politike financijskih usluga koji, u određenim područjima, ovisi o ostvarenjima ugovora/bespovratnih sredstava financiranih u okviru programa. Takvim načinom upravljanja osigurava se potrebna fleksibilnost za prilagodbu Programa stvarnim potrebama politike u području koje je predmet čestih promjena.

Tematsko područje sigurnost hrane usmjereno je na dodjelu bespovratnih sredstava uglavnom državama članicama, a predviđeni su i brojni ugovori o javnoj nabavi.

Bespovratna sredstva uglavnom će se dodijeliti za aktivnosti potpore koje provode države članice, nevladinim organizacijama, nacionalnim agencijama, sveučilištima i sl. Razdoblje realizacije subvencioniranih aktivnosti i projekata varira od jedne do tri godine. Sklopit će se ugovori o uslugama u područjima kao što su studije, prikupljanje podataka, evaluacija ugovora, inicijative za osposobljavanje, informativne kampanje, informatičke i komunikacijske usluge, upravljanje objektima itd. Uz to, kupljeni su antigeni i cjepiva kako bi se obuzdala izbijanja bolesti životinja.

Način upravljanja za pružanje i diseminaciju statistike je centralno izravno upravljanje Komisije. Program će se s financijskog stajališta provoditi dodjelom ugovora uglavnom u područjima statistike i usluga informacijskih tehnologija te bespovratnim sredstvima uglavnom doniranim nacionalnim statističkim tijelima. Primjenjivat će se standardni načini plaćanja Europske komisije. Utvrdit će se višegodišnja strategija kontrole kojom će se obuhvatiti trajanje programa kako bi se rizici povezani s financijskim transakcijama programa smanjili na prihvatljivu razinu uzimajući u obzir njegovu troškovnu učinkovitost. Strategijom kontrole predvidjet će se kombinacija obveznih *ex ante* kontrola i komplementarnih *ex post* kontrola.

Dio Programa koji se odnosi na politike zaštite potrošača, pravo trgovačkih društava, ugovorno pravo i sprečavanje pranja novca provodit će se izravnim upravljanjem. Izravnim upravljanjem omogućuje se praćenje ciljeva Programa i provedbe Programa jer se njime omogućuje veća fleksibilnost u pogledu promjena i prilagodbi, uključujući one u financijskim odlukama.

Aktivnostima javne nabave uglavnom će, ali ne i isključivo, izravno upravljati Komisija, s obzirom na to da se time omogućuje bolje prilagođavanje potrebama politike te će se, primjerice, omogućiti provođenje zakonodavnih provjera usklađenosti, studija i nekih ovlasti Komisije.

Najveći dio politike zaštite potrošača i njezin cilj u okviru programa jedinstvenog tržišta provodit će izvršna agencija CHAFEA, uglavnom bespovratnim sredstvima iako će biti moguća i javna nabava. To će biti nastavak trenutačnog iskustva koje se pokazalo kao djelotvorno.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima radi smanjivanja tih rizika

Okvir unutarnje kontrole temelji se na provedbi načela unutarnje kontrole Komisije, postupcima odabira najboljih projekata i njihovom pretvaranju u pravne instrumente, upravljanju projektom i ugovorom tijekom životnog vijeka projekta, *ex ante*

provjerama zahtjeva, uključujući primitak potvrda o reviziji, *ex ante* potvrđivanju metodologija troškova, *ex post* revizijama i ispravcima te evaluaciji.

Aktivnosti u okviru tržišnog natjecanja provodit će se uglavnom putem javne nabave u okviru izravnog upravljanja. Stoga se povezani rizici za zakonitost i pravilnost smatraju (vrlo) niskima. U skladu sa zahtjevom iz Financijske uredbe, važan cilj Komisijine „strategije proračuna temeljenog na rezultatima" jest osigurati troškovnu učinkovitost pri osmišljavanju i provedbi sustava upravljanja i kontrole kojima se sprečavaju ili utvrđuju te ispravljaju pogreške. Stoga se u strategijama kontrole razmatra viša razina kontrole i učestalosti za rizičnija područja te osigurava troškovna učinkovitost.

Glavni rizici za djelovanja u području tržišnog natjecanja odnosili bi se na upravljanje projektima u području IT-a, posebno u pogledu kašnjenja, rizika od prekoračenja troškova i cjelokupnog upravljanja. Mnogi od tih rizika povezani su s prirodom tih projekata te će se smanjiti odgovarajućim sustavom upravljanja projektima i izvješćivanjem o upravljanju projektima, uključujući izvješća o rizicima koja će se prema potrebi dostaviti višem rukovodstvu.

U tom kontekstu, izvješća o rizicima projekta (uključujući registar rizika i akcijski plan za obradu rizika, preispitivanja podataka o radnoj uspješnosti, pregled projekta i stanje proizvedenih projektnih rezultata) služit će kao ključna pokretačka snaga koja omogućuje odgovarajuće upravljanje rizikom i postizanje projektnih ostvarenja u skladu sa specifikacijama.

Cjelokupni postupak financiranja povezan s financijskim uslugama bit će podložan nekoliko slojeva kontrola na operativnoj i financijskoj razini u skladu s pravilima utvrđenima u Financijskoj uredbi. Za transakcije s većim rizikom tražit će se druga razina *ex ante* operativne i financijske provjere. Dodatne kontrole na terenu koje se odnose na korisnike programa bespovratnih sredstava izvršit će se na temelju analize rizika. Modaliteti plaćanja bit će prilagođeni svakom ugovoru i djelovanju uz osiguravanje pravilne ravnoteže između financijskih potreba i zaštite financijskih interesa EU-a. Načini izvješćivanja (vidjeti točku 2.1.) provodit će se tako da se izbjegnu nepotrebne provjere koje se ponavljaju te će se usmjeriti na stvarne potrebe za praćenjem.

Sadašnji okvir unutarnje kontrole koji se primjenjuje na unutarnje tržište robe i usluga, javnu nabavu, nadzor tržišta, normizaciju i konkurentnost poduzeća i MSP-ova temelji se na provedbi Komisijinih načela unutarnje kontrole, postupcima odabira najboljih projekata i njihovom pretvaranju u pravne instrumente, upravljanju projektom i ugovorom tijekom životnog vijeka projekta, *ex ante* provjerama zahtjeva, uključujući primitak potvrda o reviziji, *ex ante* potvrđivanju metodologija troškova, *ex post* revizijama i ispravcima te evaluaciji.

Predviđa se da će proračun Programa za konkurentnost i MSP-ove izvršavati izvršna agencija.

Složena pravila o prihvatljivosti troškova za bespovratna sredstva i razmjerno ograničeno stručno znanje u području financijskog upravljanja za određene korisnike (MSP-ovi) uključuje veći rizik netočno prijavljenih troškova.

Utvrđeni glavni rizik odnosi se na pogreške u evidentiranju prihvatljivih troškova bespovratnih sredstava, uglavnom u naslovu troškova. Do sada se ti prihvatljivi troškovi temelje na stvarnim nastalim troškovima. Nakon donošenja nove Financijske uredbe, dužnosnici za ovjeravanje imat će mogućnost iskoristiti jednokratne iznose i

druga sredstva kojima bi se trebale smanjiti pogreške i na taj način povećati učinkovitost kontrola.

Dokumentacija koja se dostavlja s pozivima na podnošenje prijedloga u području konkurentnosti i MSP-ova sadržava detaljne smjernice o pravilima o prihvatljivosti, a posebno o najčešćim pogreškama u pogledu troškova osoblja. Korisnici se već pri podnošenju prijedloga pozivaju da daju dovoljno pojedinosti o predviđenim troškovima koji omogućuju *ex ante* provjeru i otkrivanje mogućih pogrešaka ili nesporazuma te, prema potrebi, promjene u provedbi ili prilagodbi sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava. Time će se znatno povećati pravna sigurnost korisnika i smanjiti rizik od pogreške.

Trebalo bi utvrditi ravnotežu između, s jedne strane, povećanja privlačnosti programa za financiranje konkurentnosti i MSP-ova smanjenjem kontrolnog opterećenja za korisnike (povećano povjerenje i preuzimanje rizika uz upotrebu paušalnih stopa, jednokratnih iznosa i ljestvica jediničnih troškova) te, s druge strane, osiguravanjem da stopa neispravljenih pogrešaka bude što je moguće niža, koliko je to razumno moguće.

Strategija *ex post* revizije za rashode u okviru Programa temeljit će se na financijskoj reviziji transakcija koje su definirane uzorkovanjem po novčanoj jedinici, a nadopunjene uzorkom koji se temelji na procjeni rizika.

Za tematsko područje sigurnost hrane ugovaratelji su uglavnom instituti, laboratoriji, konzultantska poduzeća i druga privatna društva. Glavni su rizici sljedeći:

• rizik od neučinkovitog korištenja ili lošeg gospodarenja dodijeljenim sredstvima – bespovratnim sredstvima (složen postupak povrata stvarnih prihvatljivih troškova u kombinaciji s ograničenim mogućnostima provjere prihvatljivih troškova pregledom dokumentacije) i javnom nabavom (ograničen broj gospodarskih subjekata s potrebnim specijalističkim znanjem, što za sobom povlači nedovoljan broj ponuda za usporedbu ponuđenih cijena);

• reputacijski rizik za Komisiju ako se otkriju prijevare ili kriminalne aktivnosti; može se steći samo djelomično jamstvo iz sustava unutarnje kontrole trećih strana zbog prilično velikog broja raznovrsnih ugovaratelja i korisnika, od kojih svaki ima vlastiti sustav kontrole, često prilično slab.

Komisija je uspostavila unutarnje postupke u vezi sa sigurnosti hrane kojima se nastoje obuhvatiti prethodno navedeni rizici. Unutarnji su postupci u potpunosti u skladu s Financijskom uredbom i uključuju mjere za borbu protiv prijevara i razmatranje troškova i koristi. U tom okviru Komisija nastavlja istraživati mogućnosti za poboljšanje upravljanja i povećanje učinkovitosti. Glavna su obilježja okvira za kontrolu sljedeća:

Sigurnost hrane – kontrole prije i tijekom provedbe projekata:

– upotrebljavaju se predlošci sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava i ugovora o javnoj nabavi izrađeni u Komisiji. Oni uključuju niz odredbi o kontroli, kao što su potvrde o reviziji, financijska jamstva, revizije na terenu te inspekcije koje provodi OLAF. Pravila kojima se uređuje prihvatljivost troškova pojednostavnjena su, primjerice, primjenom jediničnih troškova, jednokratnih iznosa, doprinosa koji nisu povezani s troškovima i drugih mogućnosti iz Financijske uredbe. Time će se smanjiti troškovi kontrola i naglasak staviti na provjere i kontrole u područjima visokog rizika.

– svi zaposlenici potpisuju kodeks dobrog upravnog ponašanja. Osoblje uključeno u postupak odabira ili u upravljanje sporazumima/ugovorima o bespovratnim sredstvima također potpisuje izjavu o nepostojanju sukoba interesa. Osoblje se redovito osposobljava i koristi se mrežama za razmjenu najboljih praksi.

– tehnička provedba projekta redovito se provjerava na temelju pregleda izvješća ugovaratelja i korisnika o tehničkom napretku; usto se predviđaju i sastanci s ugovarateljima/korisnicima te posjeti na terenu, ovisno o slučaju.

Sigurnost hrane – kontrole na kraju projekta:

Ex post revizije provode se radi provjere na terenu prihvatljivosti zahtjeva za povrat troškova. Cilj je tih kontrola spriječiti, otkriti i ispraviti materijalne pogreške povezane sa zakonitošću i pravilnošću financijskih transakcija. Radi postizanja većeg učinka kontrole, odabir korisnika nad kojima se provodi revizija predviđa kombinaciju odabira na temelju rizika s nasumičnim uzorkovanjem i obraćanje pozornosti na operativne aspekte kad god je to moguće tijekom revizije na terenu.

Sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava u području statistike bit će uglavnom sklopljeni s relativno malim brojem nacionalnih statističkih tijela. Uredbom (EZ) br. 223/2009 omogućuju se izravne dodjele bespovratnih sredstava tim tijelima. Niska je razina rizika u odnosu na tu populaciju korisnika. U kontrolama sporazuma o bespovratnim sredstvima sklopljenih u okviru europskog statističkog programa za razdoblje 2013.–2020. nisu utvrđeni znatni rizici. Budući da su glavni troškovi u okviru sporazuma o bespovratnim sredstvima Eurostata troškovi osoblja, mjere pojednostavnjenja provedene su 2015. uvođenjem programa jediničnih troškova (Odluka Komisije C(2014) 6332). Provedenim kontrolama potvrđeni su predviđeni učinci pojednostavnjenja i smanjena je razina rizika povezanih s troškovima osoblja.

Kad je riječ o transakcijama nabave u području statistike, godišnjim *ex post* provjerama kvalitete nisu utvrđena relevantna pitanja. U revizijama koje je proveo Europski revizorski sud na transakcijama kojima je upravljao Eurostat nisu otkrivena nikakva veća pitanja. Revizijom koju je 2016. provela Služba Komisije za unutarnju reviziju nisu otkriveni znatni rizici. Potvrđeno je da se sustavom Eurostata za unutarnju kontrolu pruža razumno uvjerenje o cilju postupka javne nabave i financijskom upravljanju povezanim financijskim transakcijama.

Tijekom provedbe aktivnosti javne nabave u području potrošača mogao bi postojati rizik da ugovaratelji podnesu previsoke cijene, višestruke zahtjeve za ista sredstva ili izmišljene isporučene robe ili usluge i plagijate. Posebnu bi pozornost trebalo posvetiti i postojanju mogućih sukoba interesa osoblja i poštovanju poslovne tajne.

Ti su rizici ublaženi pojačanom strategijom za borbu protiv prijevara kako bi se na najmanju moguću mjeru smanjili rizici prijevare u kontekstu izvršenja proračuna, a koji uključuju zaposlenike Komisije i vanjske stručnjake. U slučaju javne nabave to se čini i podizanjem razine osviještenosti o ponuditeljima među svim sudionicima, uključujući operativne jedinice.

Opis sustava unutarnje kontrole

Predviđeni sustav kontrole za aktivnosti povezane s potrošačima u okviru Programa nastavak je trenutačnih kontrola.

Strategija kontrole sastoji se od različitih sastavnih dijelova:

– programiranja, evaluacije i odabira ponuda kako bi se osiguralo da se financiraju samo najbolje ponude,

– zaključka i praćenja ugovora: sve transakcije i postupci podliježu *ex ante* provjeri koju obavlja služba odgovorna za provedbu politike.

Ex post revizije osigurane su putem suradnje s drugim službama u okviru sporazuma o razini usluga.

Troškovi kontrola za aktivnosti povezane s financijskim uslugama iznose približno 4,49 % plaćanja koje obavlja odgovorna služba Komisije. Očekuje se da će taj postotak ostati stabilan ili se neznatno sniziti ako se upotreba pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova proširi u sljedećem programskom razdoblju.

Ako se proračun povezan s politikom zaštite potrošača provodi preko izvršne agencije, uspostavljaju se strategija plaćanja i kontrole kako bi se spriječile i ispravile pogreške i nepravilnosti u svrhu smanjenja stopa pogrešaka i troškova kontrola. Izravno upravljanje podrazumijeva koncentraciju većeg broja djelovanja u jednom centru koja omogućuje relativno niske troškove kontrola, posebno *ex ante* kontrola. Agencija primjenjuje metodologiju kontrole na temelju rizika koja rezultira stopom pogreške ispod praga (2 %). Ta je situacija stabilna tijekom godina (vidjeti godišnje izvješće o radu) i nema trenda povećanja. Stabilni troškovi kontrola (4 %) s omjerom 1:5,6.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

U pogledu očekivane stope pogreške u fazi zakonodavnih prijedloga cilj je zadržati stopu pogreške ispod praga od 2 %. O različitom pragu značajnosti moglo bi se raspravljati samo od slučaja do slučaja u svjetlu zakonodavne debate, posebno ako zakonodavno tijelo ne bi (u potpunosti) prihvatilo predložena pojednostavnjenja Programa i/ili ako bi ograničilo kontrole, što bi moglo imati posljedice na očekivanu stopu pogreške. Za to bi tada bio potreban koordinirani pristup.

Aktivnosti povezane s politikom tržišnog natjecanja provodit će se u okviru objektivnog unutarnjeg tržišta. U kontekstu ograničenog proračuna, odgovorne službe u svrhu učinkovitosti primjenjuju centraliziran financijski krug, uz snažnu ulogu financijske potpore. Taj krug ispunjava osnovne zahtjeve Financijske uredbe i omogućuje otkrivanje i ispravljanje pogrešaka odmah tijekom postupka transakcije.

Procjenjuje se da će troškovi kontrola iznositi 3–5 % ukupnih rashoda.

Cilj je zadržati stopu pogreške ispod praga od 2 %. Očekivani rizik od pogreške pri zatvaranju iznosi 0,5 %.

Elemente Programa koji se odnose na konkurentnost poduzeća i MSP-ova provodit će izvršna agencija.

Odgovorni dužnosnik za ovjeravanje osigurava troškovno učinkovit sustav unutarnje kontrole za koji se može očekivati da će zadržati rizik od pogreške, na godišnjoj razini i tijekom trajanja programa, ispod 2 %; s krajnjim ciljem da se postigne stopa preostale pogreške ispod 2 % pri zatvaranju višegodišnjih programa, nakon što se uzme u obzir financijski učinak svih revizija, mjera ispravka i povrata.

Cilj je *ex post* revizije osigurati pravednu i pouzdanu zastupljenost rizika od pogreške te djelotvorno i učinkovito ispitati naznake prijevare. *Ex ante* provjerama prijedloga prije potpisivanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava i

objašnjenjima pravila o prihvatljivosti ne bi se trebalo znatno produljiti razdoblje do potpisivanja ugovora. Kontrole će se provoditi kako bi se utvrdila prosječna stopa pogreške koja će se zadržati unatoč osposobljavanju, *ex ante* provjerama i ispravcima. Dužnosnici za ovjeravanje na osnovi delegiranja svake godine izvješćuju o troškovima i koristima kontrole, a Komisija izvješćuje zakonodavno tijelo u okviru preispitivanja u sredini programskog razdoblja o razini neusklađenosti koja bi se mogla postići.

Za elemente Programa koji se odnose na unutarnje tržište robe i usluga, javnu nabavu, nadzor i standardizaciju tržišta trošak kontrola procjenjuje se na 8–10 % ukupnih rashoda.

Taj visoki trošak kontrole može se objasniti činjenicom da se većina proračuna troši u okviru javne nabave i bespovratnih sredstava za manje djelovanje te ne može ostvariti korist od ekonomije razmjera. Odgovorne službe i dalje će razmatrati moguća pojednostavnjenja u pogledu financijskih postupaka kako bi se smanjila razina kontrole, a pritom će održati odgovarajuću i zakonski zahtijevanu razinu.

S obzirom na iskustvo stečeno tijekom provedbe cilja prehrambenog lanca u okviru prethodnog programa i uzimajući u obzir glavne projektne značajke novog Programa, procjenjuje se da će rizici pri provedbi Programa ostati relativno stabilni. Procjenjuje se da će troškovi kontrola iznositi 4–6 % ukupnih rashoda. Zahvaljujući kombinaciji bespovratnih sredstava i javne nabave, *ex ante* i *ex post* kontrola te administrativnih provjera i revizija na terenu, očekuje se da će mjerljiva prosječna stopa preostale pogreške ostati ispod 2 %.

Strategija kontrole za aktivnosti u okviru posebnog programskog cilja za statistiku ima za cilj zadržati rizik od neusklađenosti ispod praga značajnosti od 2 %, što je u skladu sa standardnim kvantitativnim pragom značajnosti Europske komisije. Sustav unutarnje kontrole, uključujući njegove troškove, smatra se primjerenim za postizanje tog cilja. Osigurat će se komplementarnost između obveznih *ex ante* kontrola i *ex post* kontrola kako bi se izbjeglo udvostručavanje napora i omogućile troškovno učinkovite kontrole. Eurostat smatra da će troškovi svih kontrola predstavljati otprilike 14 % proračuna za Program. Na omjer troškovne učinkovitosti uglavnom utječe relativno ograničena prosječna veličina transakcija za bespovratna sredstva i javnu nabavu, pri čemu se zahtijeva potpuni skup kontrola koje je potrebno uspostaviti.

Koristi kontrole (osim usklađenosti s regulatornim odredbama) uključuju veću vrijednost za novac, odvraćajuće učinke, povećanje učinkovitosti i poboljšanja sustava.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Program će provoditi nekoliko glavnih uprava Komisije pri čemu će svaka primjenjivati mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti koje su najprikladnije za područja politike za koja su odgovorne.

Kad je riječ o aktivnostima pod izravnim upravljanjem, Komisija poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala da su financijski interesi Europske unije zaštićeni primjenom preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i ostalih

nezakonitih aktivnosti, djelotvornim provjerama i, ako se otkriju nepravilnosti, povratom pogrešno isplaćenih iznosa te, prema potrebi, djelotvornim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznama.

Komisija ili njezini predstavnici i Revizorski sud imaju ovlasti provoditi reviziju, na temelju dokumenata i na terenu, svih korisnika bespovratnih sredstava, ugovaratelja i podugovaratelja koji su primili sredstva Unije. OLAF je ovlašten provoditi provjere i inspekcije na terenu gospodarskih subjekata koji su izravno ili neizravno uključeni u takvo financiranje.

Komisija provodi i niz mjera kao što su:

– odluke, sporazumi i ugovori koji proizlaze iz provedbe Programa uključivat će odredbe kojima se Komisija, uključujući OLAF, te Revizorski sud, izričito ovlašćuju za provođenje revizija, provjera i inspekcija na terenu,

– tijekom evaluacijske faze poziva na podnošenje prijedloga / javnog natječaja predlagatelji i ponuđači provjeravaju se s obzirom na objavljene kriterije isključenja koji se temelje na izjavama i sustavu ranog otkrivanja i isključenja (EDES),

– pravila kojima se regulira prihvatljivost troškova pojednostavnit će se u skladu s odredbama Financijske uredbe,

– redovita obuka o pitanjima povezanima s prijevarama i nepravilnostima za cjelokupno osoblje uključeno u upravljanje ugovorom te za sve revizore i kontrolore koji provjeravaju izjave korisnika na terenu.

Mjere sprečavanja i zaštite u području tržišnog natjecanja usmjerene su na povećanje transparentnosti na sastancima rukovodstva i u kontaktima s dionicima u skladu s najboljim praksama u području javne nabave, uključujući uporabu sustava e-javne nabave i e-podnošenja. Tim će se djelovanjima spriječiti i otkriti mogući sukobi interesa.

Provedba Programa povezana s financijskim uslugama odvijat će se u skladu s pravilima za sprečavanje prijevara i nepravilnosti utvrđenih u skladu s odredbama Financijske uredbe te s obzirom na djelovanja predviđena u novoj Strategiji Komisije za borbu protiv prijevara koja će biti na snazi. Svaka glavna uprava koja provodi Program osigurat će usklađenost sa standardima Strategije Komisije za borbu protiv prijevara i svojom strategijom za borbu protiv prijevara te povezane unutarnje smjernice. Osigurat će i kontakte s OLAF-om povezane s djelovanjima u njegovoj nadležnosti.

Strože *ex ante* ili *ex post* kontrole povezane s financijskim uslugama uspostavit će se za posebna djelovanja u području financijskih usluga, ovisno o rizicima od prijevara koje uključuju. Osim toga, prema potrebi, osoblje uključeno u financijske transakcije pozvat će se, u organizaciji Komisije, na osposobljavanje povezano s borbom protiv prijevara i ciljano osposobljavanje koje se će prema potrebi organizirati radi uklanjanja posebnih rizika u pogledu određenih djelovanja. Pozornost će biti usmjerena i na podizanje razine svijesti o etičkim zahtjevima u pogledu osoblja (na primjer u vezi sa sukobom interesa u postupcima javne nabave/bespovratnih sredstava).

U okviru Komisijine Strategije za borbu protiv prijevara[104] i uz pomoć OLAF-a putem savjetovanja i sudjelovanja u okviru Europske mreže za sprječavanje i otkrivanje prijevara (FPDNet). Služba Komisije odgovorna za unutarnje tržište robe i usluga, javna nabava, nadzor tržišta, normizacija, konkurentnost poduzeća i MSP-ova razvila je vlastitu Strategiju za borbu protiv prijevara (AFS) kojom su obuhvaćene mjere za sprečavanje i otkrivanje prijevara i nepravilnosti unutar službe i u vezi s korisnicima i izvođačima. AFS redovito se ažurira.

Kako bi se podigla razina osviještenosti o prijevari, Akcijskim planom AFS-a predviđa se odgovarajuće osposobljavanje za osoblje i upravu, godišnja procjena rizika od prijevara i ažuriranje popisa crvenih oznaka koji će se upotrebljavati za ciljane *ex ante* kontrole na temelju rizika.

Revizijski postupci i smjernice za *ex post* revizije koje se temelje na procjeni rizika usmjereni su na slučajeve mogućih prijevara i nepravilnosti. Taj je AFS usklađen sa standardima unutarnje kontrole, osobito s provođenjem procjene rizika, te s AFS-ima ostalih glavnih uprava i subjekata kojima su delegirane ovlasti.

Strategija za borbu protiv prijevara odgovorne službe za aktivnosti na unutarnjem tržištu u vezi s fiskalnom i poreznom politikom usmjerena je na razvoj snažne kulture borbe protiv prijevara s pomoću aktivnosti podizanja razine osviještenosti o potencijalnim rizicima od prijevara i etičkom ponašanju osoblja. Strategija se nadalje bavi aktivnom suradnjom s OLAF-om i integracijom aspekata prijevare u ciklus strateškog planiranja i programiranja Glavne uprave.

S obzirom na to da će se Program (uglavnom) provoditi putem javne nabave 3. cilj AFS-a (tj. „Podizanje razine osviještenosti o mogućem sukobu interesa u odnosima s vanjskim dionicima, kao što su lobisti, ponuditelji, izvođači") s naglaskom na 1. održavanju evidencije o kontaktima s lobistima, 2. centraliziranom upravljanju postupcima javne nabave i kontaktima s ponuditeljima, 3. posebnom osposobljavanju o kontaktima s lobistima, bit će posebno primjenjiv na provedbu Programa. Obvezna provjera u sustavu ranog otkrivanja i isključenja prije dodjele ugovora (i bilo koje financijske transakcije) dodatno će ukazati na moguću prijevaru i nepravilnost.

U području europske statistike brojne mjere prevencije i zaštite već postoje ili su predviđene. Sve financijske transakcije podliježu obveznim *ex ante* kontrolama. Dodatne *ex post* kontrole provodit će se na temelju uzorka. Ovisno o nužnosti, mogu se provoditi dodatne kontrole. Uveden je Odbor za tržište u svrhu nadzora odabrane dokumentacije Eurostata povezane s natječajnim postupkom.

Uklanjanjem rizika od prijevara u pogledu informacijske tehnologije bavi se Eurostat dodatno pojačanim i integriranim informatičkim alatima. Provodit će se pojačane sigurnosne kontrole za imovinu; povjerljivi podaci prenose se u odvojeno informatičko okruženje. Osim toga, funkcionalnosti informacijske tehnologije koja se odnosi na lanac diseminacije podataka Eurostata dodatno će se poboljšati obnovom projekta lanca diseminacije.

Dodatni su stup mjera za sprečavanje i zaštitu koje je utvrdio Eurostat informativna predavanja i osposobljavanje. Elementi koji se odnose na borbu protiv prijevara dio su svakog osposobljavanja Eurostata u pogledu upravljanja financijskim

[104] COM(2011) 376, 24.6.2011.

transakcijama. Uz to, više rukovodstvo Eurostata redovito se izvješćuje o svim aktivnostima povezanima sa sprečavanjem prijevara i otkrivanjem, a predavanja u svrhu podizanja razine osviještenosti uključena su u osposobljavanje novih članova osoblja; obvezno osposobljavanje za borbu protiv prijevara osigurava se za odabrano osoblje.

Služba Komisije odgovorna za politiku zaštite potrošača odobrila je Strategiju za borbu protiv prijevara u travnju 2018. Nastavit će je primjenjivati u skladu s Komisijinom Strategijom za borbu protiv prijevara kako bi se osiguralo, među ostalim, da su njezine unutarnje kontrole povezane s borbom protiv prijevara potpuno usklađene s Komisijinom Strategijom za borbu protiv prijevara i da je njezin pristup upravljanju rizicima od prijevara usmjeren na utvrđivanje područja s rizikom od prijevara i odgovarajućih odgovora.

Ako se provedba povjerava izvršnoj agenciji, procjena rizika usmjerena je na preostalu izloženost riziku uzimajući u obzir sve mjere koje su već poduzete za smanjivanje rizika. Rizici se procjenjuju u vezi s posebnostima programa kojima se upravlja putem bespovratnih sredstava i javne nabave.

Djelovanja za otkrivanje i sprečavanje prijevara planiraju se u okviru izravnog upravljanja na temelju strateških ciljeva, kao što su:

– održavati uvjete za djelotvorno prepoznavanje i sprečavanje rizika od prijevara. Osiguravati odgovarajuću razinu osviještenosti osoblja te postojanje i provedbu potrebnih kontrola i sustava ključnih za preventivne kontrole i kontrole za otkrivanje prijevara,

– povećati usredotočenost na prijevare unutar postojećih praksa i postupaka (slučajevi utvrđeni procjenom rizika od prijevara). Osiguravati da se pri oblikovanju i provedbi financijskih i nefinancijskih postupaka uzimaju u obzir moguće prijevare. Osiguravati da su rizici od prijevara izričito obuhvaćeni strategijom kontrole u kontekstu okvira unutarnje kontrole i provođenjem upravljanja rizicima,

– surađivati s različitim glavnim upravama i institucijama. Održavati učinkovitu suradnju s OLAF-om i mrežama Komisije za borbu protiv prijevara,

– uspostaviti i pratiti unutarnju politiku kojom se definira način postupanja s predmetima koji su prijavljeni OLAF-u.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslov višegodišnjeg financijskog okvira i predložene nove proračunske linije rashoda

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	03.02 Program jedinstvenog tržišta	Dif./nedif.[105]	zemalja EFTA-e[106]	zemalja kandidatkinja[107]	trećih zemalja	u smislu članka [21. stavka 2. točke (b)] Financijske uredbe
1.	03.0101 – Administrativna potpora	Nedif.	DA	DA	NE	NE
1.	03.0201 – Postizanje djelotvornijeg unutarnjeg tržišta	Dif.	DA	NE	NE	NE
1.	03.0202 – Poboljšanje konkurentnosti poduzeća, osobito MSP-ova, te podupiranje njihova pristupa tržištima	Dif.	DA	DA	NE	NE
1.	03.0203 – Europska normizacija i međunarodni standardi financijskog izvještavanja i revizije	Dif.	NE	NE	NE	NE
1.	03.0204 – Osnaživanje potrošača i civilnog društva te osiguranje visoke razine zaštite potrošača i sigurnosti proizvoda uključujući sudjelovanje krajnjih korisnika u donošenju politika u financijskim uslugama	Dif.	DA	DA	NE	NE
1.	03.0205 – Proizvodnja i diseminacija visokokvalitetne statistike o Europi	Dif.	DA	NE	NE	NE
1.	03.0206 – Doprinošenje visokoj razini zdravlja i dobrobiti za ljude, životinje i bilje	Dif.	NE	NE	NE	NE

[105] Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva

[106] EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

[107] Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	1.	03.02 Program jedinstvenog tržišta

			2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	***Nakon 2027.***	**UKUPNO**
Odobrena sredstva za poslovanje (podijeljena prema proračunskim linijama iz točke 3.1.)	Obveze	(1)	531,452	539,655	548,003	556,537	565,309	574,383	581,042		3 896,382
	Plaćanja	(2)	83,351	306,163	374,529	417,531	447,076	462,281	468,746	1 336,703	3 896,382
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice programa[108]	Obveze = plaćanja	(3)	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457		192,198
UKUPNA odobrena sredstva za omotnicu programa	Obveze	=1+3	558,909	567,112	575,460	583,994	592,766	601,840	608,499		4 088,580
	Plaćanja	=2+3	110,808	333,620	401,986	444,988	474,533	489,738	496,203	1 336,703	4 088,580

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7.	„Administrativni rashodi”

[108] Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	*Nakon 2027.*	UKUPNO
Ljudski resursi		213,909	215,773	215,630	215,630	215,630	215,630	215,630		1 507,832
Ostali administrativni rashodi		6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311		44,177
UKUPNO odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	220,220	222,084	221,941	221,941	221,941	221,941	221,941		1 552,009

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	*Nakon 2027.*	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva u svim NASLOVIMA višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	779,13	789,196	797,401	805,935	814,707	823,781	830,440		5 640,589
	Plaćanja	331,028	555,704	623,927	666,929	696,474	711,679	718,144	1 336,703	5 640,589

3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.

– ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godine	**2021.**	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**UKUPNO**
NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi	213,909	215,773	215,630	215,630	215,630	215,630	215,630	1 507,832
Ostali administrativni rashodi	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	6,311	44,177
Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	220,220	222,084	221,941	221,941	221,941	221,941	221,941	1 552,009

Izvan NASLOVA 7.[109] višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	2,738	19,166
Ostali administrativni rashodi	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	24,719	173,032
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	27,457	192,198

UKUPNO	247,677	249,541	249,398	249,398	249,398	249,398	249,398	1 744,207

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, bilo kojim dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.2.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.

– ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

[109] Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

Godine		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)								
Sjedište i predstavništva Komisije		1 383	1 395	1 394	1 394	1 394	1 394	1 394
Delegacije								
Istraživanje								
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV) – UO, LO, UNS, UsO i MSD [110] Naslov 7.								
Financirano iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	– u sjedištima	210	212	212	212	212	212	212
	– u delegacijama							
Financirano iz omotnice programa [111]	– u sjedištima	37	37	37	37	37	37	37
	– u delegacijama							
Istraživanje								
Ostalo (navesti)								
UKUPNO		1 630	1 644	1 643	1 643	1 643	1 643	1 643

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	
Vanjsko osoblje	

[110] UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

[111] U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

3.2.3. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

– ☐ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.

– ☒ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godine	**2021.**	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**UKUPNO**
Doprinos Švicarske Konfederacije (ESTAT)	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	39,83
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	5,690	39,83

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– ☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

– ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

(1) ☐ na vlastita sredstva

(2) ☐ na ostale prihode

navesti ako su prihodi dodijeljeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska linija prihoda:	Učinak prijedloga/inicijative[112]						
	2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**
Članak …….							

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

[…]

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

[…]

[112] Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi umanjeni za 20 % na ime troškova naplate.

PRILOG Zakonodavnom financijskom izvještaju

PROGRAM JEDINSTVENOG TRŽIŠTA

OKVIRNI PRORAČUN ZA RAZDOBLJE NAKON 2020.

Posebni cilj	Novi PL	GU	Trenutačni opis u okviru VFO-a	OKVIRNI PRORAČUN*
Unutarnje tržište	03.020101	GROW	Funkcioniranje i razvoj unutarnjeg tržišta robe i usluga	213 812 399
	03.020102	GROW	Sredstva za upravljanje unutarnjim tržištem	29 100 000
	03.020103	TAXUD	Potpora regulatornom radu TAXUD-a - Uspostava i razvoj unutarnjeg tržišta	23 800 000
	03.020104	JUST	Pravo trgovačkih društava	7 000 000
	03.020105	COMP	Politika tržišnog natjecanja za jaču Uniju u digitalnom dobu (nova aktivnost)	140 000 000
	03.020106	FISMA	Provedba i razvoj jedinstvenog tržišta financijskih usluga	23 857 243
		UKUPNO Unutarnje tržište roba i usluga		437 569 642
Konkurentnost i MSP-ovi	03.0202	GROW	COSME bez fonda InvestEU	1 000 000 000
Normizacija	03.020301	GROW	Europska normizacija	159 600 000
	03.020302	FISMA	Standardi u području financijskog izvještavanja i revizije	60 910 500
		UKUPNO Normizacija		220 510 500
Potrošači	03.020401	JUST	Potrošači	188 000 000
	03.020402	FISMA	Jačanje sudjelovanjanja potrošača i drugih krajnjih korisnika u donošenju politika Unije u financijskim uslugama	10 500 000
		UKUPNO Potrošači		198 500 000
Statistika	03.0205	EUROSTAT	ESTAT	552 000 000
Zdravlje za ljude, životinje i bilje	03.0206	SANTE	Prehrambeni lanac	1 680 000 000
UKUPNO PJT				**4 088 580 142**

** Uključujući liniju administrativne pomoći i subvencije agencija*